

Pengeinstitutter

Markedsudvikling 2012

1. Konklusioner	4
2. Hovedtendenser i pengeinstitutternes årsregnskaber.....	7
Figur 1: Kvartalsudviklingen i nedskrivninger på udlån og garantier 2008-2012.....	7
Figur 2: Nettorenteindtægter 2003-2012.....	8
Figur 3: Resultat før skat 2003-2012.....	9
Figur 4: Pengeinstitutternes egentlig kernekapitalpct. vs. egenkapitalforrentning før skat, 2012	10
Tabel 1: Spredning på udgiftsførte nedskrivninger i pct. af udlån og garantier 2012...	10
Figur 5: Kvartalsudviklingen i nedskrivninger på udlån og garantier; gruppe 1 vs. øvrige sektor 2008-2012.....	11
Figur 6: Branchefordeling af sektorens udgiftsførte nedskrivninger i 2012	12
3. Basisindtjening, nedskrivninger, kreditbonitet og solvens.....	13
Figur 7: Basisindtjening ift. udlån og garantier, 2012.....	14
Tabel 2: Udlån og garantier fordelt på bonitetskategorier, 2012.....	15
Figur 8: Coverage ratio, spredning 2007-2012	16
Figur 9: Coverage ratio, fordelt på grupper 2007-2012.....	17
Figur 10: Akkumulerede nedskrivninger på udlån og garantier 2009-2012.....	18
Boks 1: 8+ solvensbehov og lovændring	19
Tabel 3: Indberettet solvensbehov efter ny 8+ metode, 2012.....	20
Figur 11: Nedskrivninger og kapitaloverdækning 1992-2012	21
Tabel 4: Spredning i kapitaloverdækning, 2012.....	22
Figur 12: CRR/CRD IV krav til CET1, med/uden SIFI-krav, efter fuld indfasning.....	22
Boks 2: CRR/CRD IV.....	23
Figur 13: CET1 fordelt på institutter, 2012	24
Figur 14: Udlånsvækst kreditinstitutter, 2012.....	25
Figur 15: Pengeinstitutternes udlånsvækst vs. nedskrivninger, 2012	26
Figur 16: Udlån, indlån og fundingstruktur, 1991-2012.....	27
Figur 17: Ind- og udlånsudviklingen fra januar 2012 til december 2012 (eksklusiv repo'er).....	28
Figur 18: Udstedelsesvolumen fra 2010 til 2012 i gruppe 1, 2 og 3.	29
Boks 3: Liquidity Coverage Ratio (LCR)	30
Figur 19: Fordelingen af likvide aktiver i LCR beholdningen, før haircuts og begrænsning, for gruppe 1 og gruppe 2-institutter, ultimo 2012.....	31
Figur 20: Udvikling aggregeret i LCR for gruppe 1-institutterne	33
Figur 21: Aktuell overdækningspct., overdækningspct. eksklusiv funding med udløb inden 1. januar 2015.....	34
Figur 22: LCR kravet kontra §152 likviditetskravet for danske gruppe 1 og 2 pengeinstitutter, ultimo 2012.	35

4. Om statistikken	36
5. Appendiks	37
Appendiks 1: Pengeinstitutternes årsregnskaber 2008-2012	37
Appendiks 2: Pengeinstitutternes årsregnskaber på grupper 2011-2012	38
Appendiks 3: Pengeinstitutternes nøgletal 2008-2012	39
Appendiks 4: Pengeinstitutternes kapital og risikovægtede aktiver	40
Appendiks 5: Nøgletalsspredning belyst ved fraktiler	41
Figur A1: Indtjening pr. omkostningskrone 1992-2012	41
Figur A2: Årets nedskrivninger i pct. af udlån og garantier 1992-2012	42
Appendiks 6: Størrelsesgruppering af gruppe 1-4 ultimo 2012	43
Appendiks 7: SIFI	45

Markedsudviklingen i 2012 for pengeinstitutter

1. Konklusioner

Pengeinstitutterne har samlet set et større overskud i 2012 i forhold til året før. Før skat er resultatet steget fra 3,6 mia. kr. til 7,5 mia. kr. Forbedringen kan især henføres til stigende kursreguleringer.

Nedskrivninger på udlån er steget med 11 pct. i 2012 til i alt 26,9 mia. kr. mod 24,3 mia. kr. året før. Nedskrivningerne ligger derved fortsat på et forholdsvis højt niveau, om end de er mindre end i begyndelsen af finanskrisen. I relative termer og for sektoren samlet set udgør nedskrivningerne 1,2 pct. af udlån og garantier i 2012 mod 2,2 pct., da nedskrivninger på udlån i banksektoren var på sit højeste i 2009.

Pengeinstituttens nettorenteindtægter fortsætter med at falde. Forklaringen kan især henføres til et fortsat faldende udlån. Basisindtjeningen, som er nettoindtjening før kursregulering af værdipapirbeholdninger mv. og nedskrivninger på udlån, er samlet set uændret. Det skyldes især, at stigende nettoebyrindtægter opvejer de faldende nettorenteindtægter. Der er imidlertid stor spredning. Sat i forhold til udlån og garantier ligger basisindtjeningen i gennemsnit noget lavere i gruppe 2 end i de øvrige grupper.¹

Korrigeret for repo-udlån er pengeinstitutternes udlån faldet med samlet 99 mia. kr. i 2012 fra 1.577 mia. kr. til 1.479 mia. kr.² Det er vurderingen, at det faldende udlån har sin forklaring i manglende efterspørgsel på finansiering fra både erhvervslivet og de private husholdninger. Der er dog brancher (fx fast ejendom og landbrug), der oplever stramning i kreditstandarder. En udvikling der kan henføres til den aktuelle konjunktursituation og de store nedskrivninger, der er taget på disse brancher.

¹ Ved udgangen af 2012 var 94 pengeinstitutter under Finanstilsynets tilsyn fordelt på grupperne 1-4. Dertil kommer 4 færøske pengeinstitutter. Udenlandske pengeinstitutters filialer her i landet indgår ikke. Gruppe 1-3 tegner sig for ca. 99 pct. af den samlede balancesum i pengeinstitutter. Appendiks 6 viser fordelingen af de enkelte pengeinstitutter inden for de respektive grupper 1-4.

² Repo'er (og reverse repo), som er salgs- og tilbagekøbsforretninger (hhv. købs- og tilbagesalgsforretninger) føres regnskabsmæssigt som henholdsvis indlån og udlån, såfremt forretningerne ikke er indgået med andre kreditinstitutter. Såfremt forretningerne indgås med sidstnævnte, føres repo (og reverse repo) som henholdsvis gæld til kreditinstitutter og tilgodehavende hos kreditinstitutter.

Korrigeret for repo-indlån er pengeinstitutternes indlån faldet med 9 mia. kr. i 2012 i forhold til året før.

Indlånsunderskudet er reduceret yderligere og er nu for sektoren samlet set på 41 mia. kr. mod 165 mia. kr. året før. Indlånsunderskuddet kan alene henføres til gruppe 1. Korrigeret for repo-forretninger – hvorved der ses bort fra ind- og udlån, hvor der er stillet sikkerhed af høj kvalitet bag - er der dog et samlet indlånsoverskud på 84 mia. kr. ved udgangen af 2012. Selv om der er indlånsoverskud samlet set i grupperne 2-4, så er der fortsat enkelte institutter med indlånsunderskud. Antallet af pengeinstitutter med indlånsunderskud er dog reduceret fra 22 i 2011 til 9 ved udgangen af 2012.

Pengeinstitutternes kapitalposition er styrket i 2012. Solvensprocent og kernekapitalprocent er forøget. Kapitaloverdækning (faktisk basiskapital) i forhold til solvensbehovet er ligeledes forøget fra 7,2 til 8,0 pct. af udlån og garantier. Der er dog en stor spredning, og der er institutter (i hovedsagen mindre institutter), som har en sårbar overdækning.

Senest har Finanstilsynet med mandat fra Folketinget indført en mere lempelig tilgang til bankernes solvensbehov. Den nye tilgang indebærer en sondring mellem et hårdt krav på 8 pct. (minimumskapitalkravet) og et mere blødt solvensbehov i Finanstilsynets håndhævelse af kapitalkravene. Eftersom overskridelsen af det bløde krav som udgangspunkt alene har dispositionsbegrænsende effekt, får udsatte banker mere tid til at arbejde med kapitalgenopretning og afsøge private løsninger. Den nye tilgang giver derved pressede institutter bedre muligheder for at få rettet op på forretningen.

Finanstilsynet er samtidig gået over til en ny metode for opgørelse af solvensbehovet, den såkaldte 8+ metode, jf. ”*Vejledning om tilstrækkelig basiskapital og solvensbehov i kreditinstitutter*”³. Formålet med metodeskiftet var at gøre opgørelsen mere retvisende baseret på Finanstilsynets erfaringer med udfordrede pengeinstitutter i de senere år. I forlængelse af metodeskiftet har godt 40 procent af institutterne oplevet en stigning i solvensbehovet på over 0,5 procentpoint. Forøgelsen afspejler de faktiske risici og sker især i institutter med flere svage lån på bøgerne. Gruppen af institutter med en stigning på over 0,5 procentpoint har dog kun en samlet andel af kreditgivningen på ca. 4 pct. Set i sammenhæng med den lempeligere tilgang til håndhævelsen af solvensbehovet er det derfor vurderingen, at der samlet set er tale om en lempelse for sektoren.

³ Se Finanstilsynets hjemmeside: <http://www.finanstilsynet.dk/da/Indberetning/Vejledninger-og-informationer/Vejledninger/Vejledning-basiskapital-solvensbehov.aspx>

De nye fælleseuropæiske kapitalregler (CRR/CRD IV), der implementerer Basel III-reglerne i en europæisk kontekst, stiller højere krav til både kapitalniveau (herunder gennem en række nye bufferkrav) samt kapitalens sammensætning og kvalitet. Samlet set er det vurderingen, at sektoren er godt rustet til de nye kapitalregler. Der er således under hensyntagen til den gradvise indfasning af kapitalkravene kun relativt få institutter, der er udfordret heraf.

Likviditet og funding

Pengeinstitutterne har fået en mere balanceret fundingstruktur, herunder samlet set et bedre forhold mellem indlån og udlån. Situationen med et samlet indlånsoverskud blandt de danske pengeinstitutter har generelt reduceret behovet for andre fundingkilder, herunder behovet for markedsfinansiering med længere løbetider. Dette gælder særligt for gruppe 2 og 3 institutterne.

Den samlede udstående mængde længerevarende markedsfinansiering har således især blandt gruppe 2 og 3 institutterne generelt været faldende gennem de seneste år fra 148 mia. kr. primo 2012 til 56 mia. kr. ultimo 2012. Udviklingen kan tilskrives en kombination af normale afløb og betydelige førtidige indfrielse. I den forbindelse har særligt institutterne i gruppe 2 og 3 gennem 2012 foretaget store førtidige indfrielse af udstedelse med individuel statsgaranti. Udviklingen kan i stort omfang henføres til opbyggelse af et indlånsoverskud blandt gruppe 2 og 3 institutterne, samt Nationalbankens udlånsfacilitet med bl.a. muligheden for at optage lån med 3-årig løbetid på baggrund af Nationalbankens sikkerhedsgrundlag.

Pengeinstitutterne vurderes generelt at være i stand til at indfri de resterende udstedelse med individuel statsgaranti i takt med, at de forfalder.

Finanstilsynet vil fremadrettet have fokus på, at pengeinstitutterne løbende fastholder en holdbar fundingstruktur, bl.a. gennem efterlevelse af pejlemærket for stabil finansiering, Funding-ratioen, fra Tilsynsdiamanten.

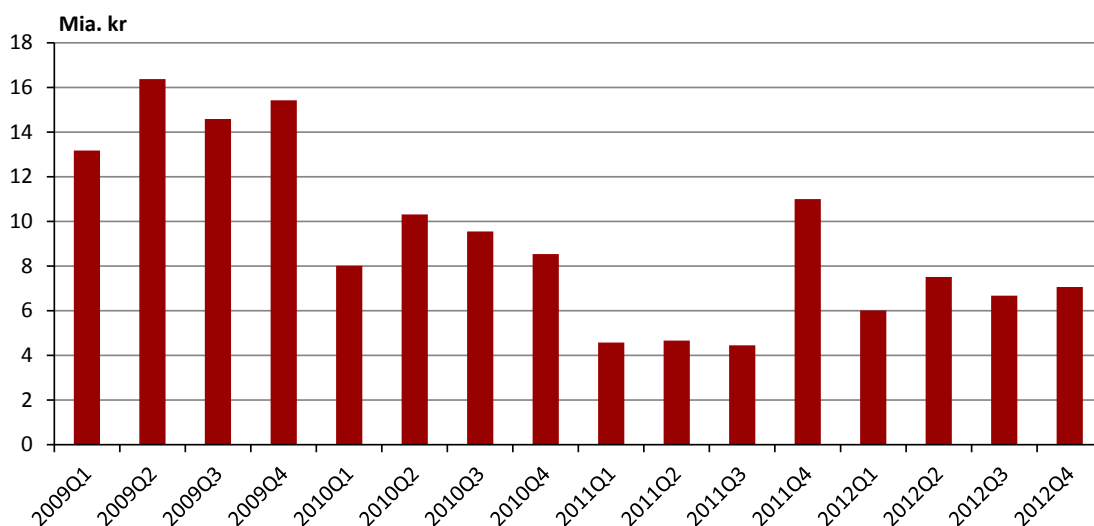
Se kapitel 4 for generelle bemærkninger om statistikken bag analyseartiklen, herunder om datagrundlaget.

2. Hovedtendenser i pengeinstitutternes årsregnskaber

Pengeinstitutternes årsregnskaber er påvirket af fortsat faldende nettorenteindtægter og fortsat store nedskrivninger og hensættelser på udlån og garantier. For regnskabsåret som helhed er nedskrivningerne steget med 11 pct. til 26,9 mia. kr. i 2012 mod 24,3 mia. kr. året før. Det fortsat forholdsvis høje niveau for nedskrivninger på udlån skal ses i lyset af de fortsat svage realøkonomiske konditioner med en svag negativ realvækst i dansk økonomi i 2012.

Nedskrivningerne fordeler sig for sektoren samlet set nogenlunde jævnt henover året, jf. figur 1.

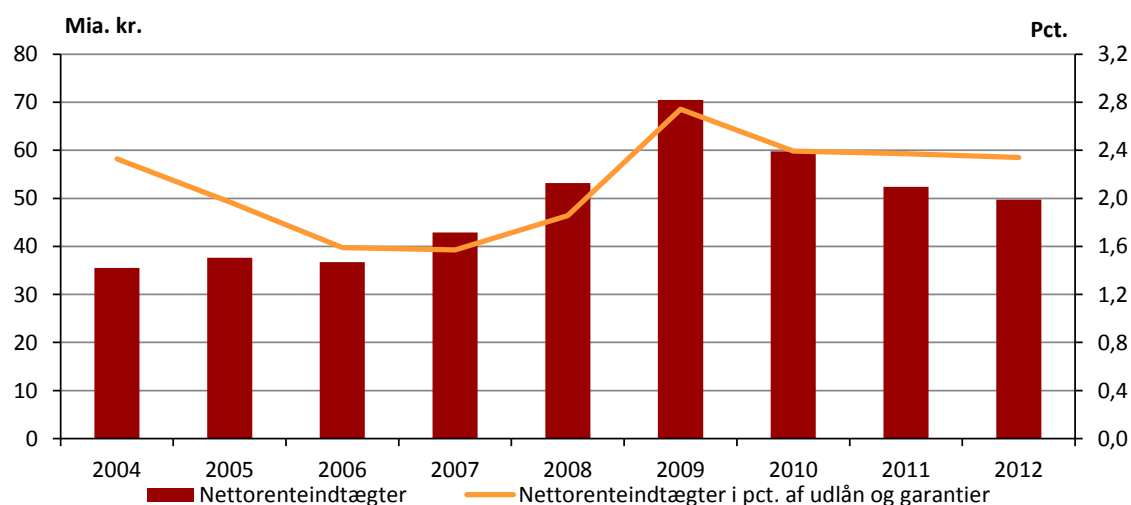
Figur 1: Kvartalsudviklingen i nedskrivninger på udlån og garantier 2008-2012

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Pengeinstitutternes nettorenteindtægter faldt i 2012, fra 51,5 mia. kr. til 50,3 mia. kr., svarende til 2 pct., jf. figur 2.

Figur 2: Nettorenteindtægter 2003-2012

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Faldet kan primært henføres til et reduceret udlånsvolumen. Dertil kommer, at pengeinstitutternes nettorenteindtægter er presset af det lave renteniveau, herunder indsnævrede indlåsmarginaler. Den generelle rentemarginal er faldet i 2012 primært som følge af en faldende marginal på erhverv, mens marginalen på husholdninger er svagt stigende.⁴

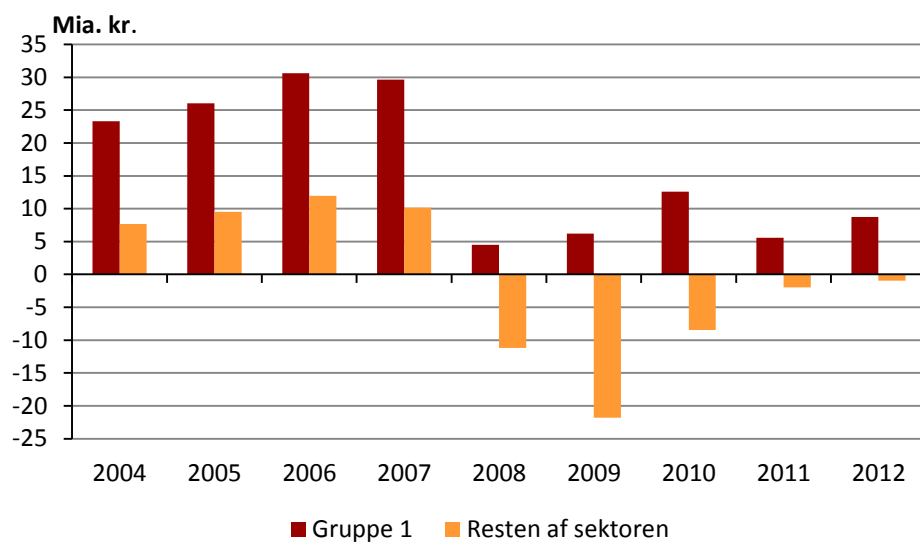
Nettogebyrindtægter er steget fra 18,4 mia. kr. til 19,6 mia. kr. (6 pct.) i 2012. Gebyrindtægter fra værdipapirhandel og depoter udgør størstedelen - knap 38 pct. af de samlede gebyrindtægter i 2012.

Kursreguleringer på værdipapirbeholdninger mv. bidrager positivt til indtjeningen i 2012 med en samlet kursgevinst på 8 mia. kr. Det er en stigning på knap 6 mia. kr. i forhold til året før. Især obligationsbeholdninger og valuta bidrager til en nettokursgevinst.

Pengeinstitutterne fik samlet set et overskud på 7,5 mia. kr. før skat i 2012 mod et overskud på 3,6 mia. kr. før skat i 2011. Se uddrag af pengeinstitutternes samlede årsregnskab i appendiks 1. Sektorens positive nettoindtjening kan alene henføres til gruppe 1, jf. figur 3, der har et overskud før skat på 10,3 mia. kr. Overskuddet er næsten fordoblet i forhold til året før. I resten af sektoren er der samlet set underskud i 2012, om end en anelse mindre underskud end året før.

⁴ Rentestatistik, Danmarks Nationalbank.

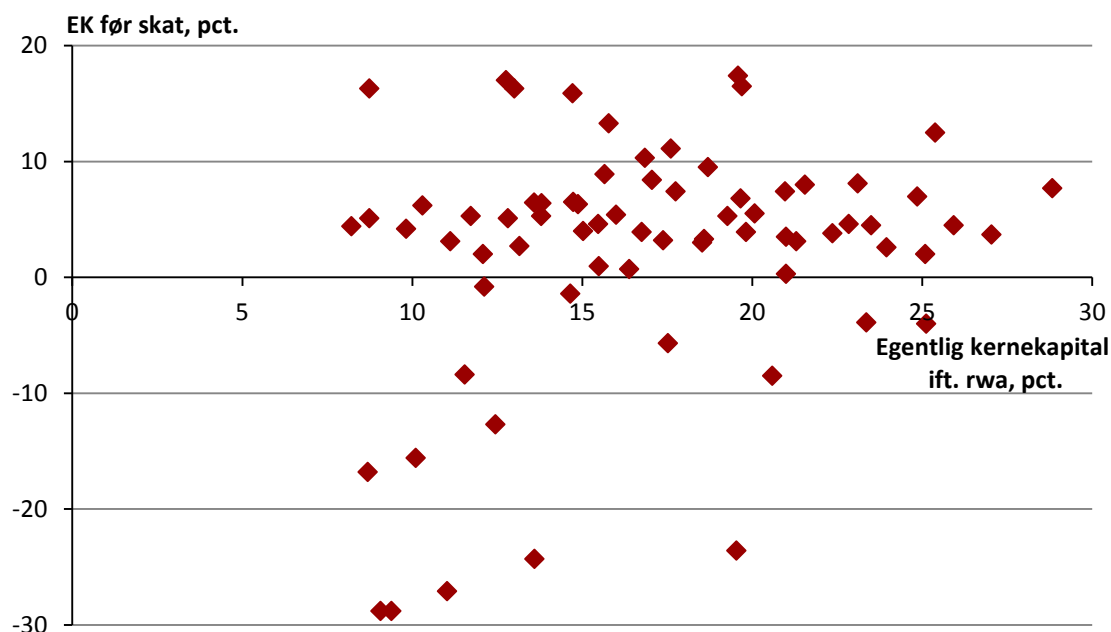
Figur 3: Resultat før skat 2003-2012

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Den gennemsnitlige egenkapitalforrentning er fordoblet fra 2011 til 2012 fra 1,4 procent til 3 procent. Hvis der ses på institutternes egenkapitalforrentning, ses der ingen klar sammenhæng mellem niveauet af egenkapital og egenkapitalforrentningen, jf. figur 4. En højere gearing har altså ikke i 2012 resulteret i et større afkast. Der er derimod som forventet en svag tendens til større variation i egenkapitalforrentningen for institutter med en høj gearing (lav egenkapital)

Figur 4: Pengeinstitutternes egentlig kernekapitalpct. vs. egenkapitalforrentning før skat, 2012

Anm.: Enkelte outliers er udeladt i figuren.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Pengeinstitutterne har netto udgiftsførte nedskrivninger på udlån for 26,9 mia. kr. i 2012 mod nedskrivninger på 24,2 mia. kr. året før. Årets nedskrivningsprocent (nedskrivninger og hensættelser målt i forhold til udlån og garantier) for sektoren som helhed er derved 1,2 pct. i 2012, mod 1,1 pct. året før. Spredningen blandt institutterne er fortsat stor, jf. tabel 1, der viser forskellige fraktiler for den udgiftsførte nedskrivningsprocent.

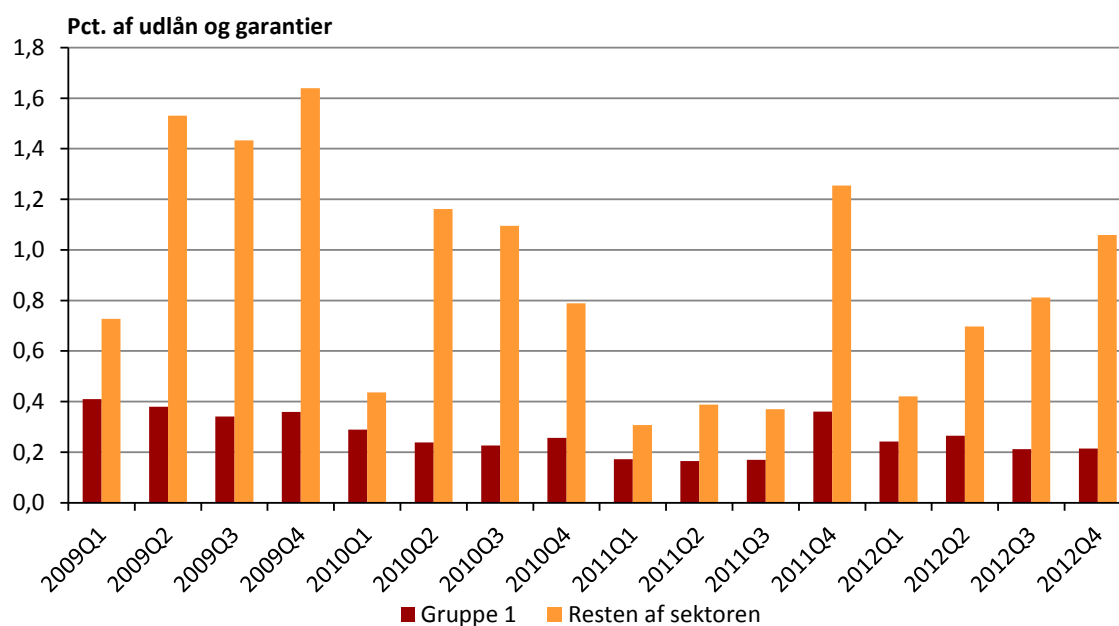
Tabel 1: Spredning på udgiftsførte nedskrivninger i pct. af udlån og garantier 2012

Fraktiler					Gennemsnit (vægtet)
10%	25%	Median	75%	90%	
0,2%	1,1%	1,7%	3,4%	7,3%	1,5%

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Det fremgår, at 10 pct. af institutterne har udgiftsførte nedskrivninger på 7,3 pct. eller mere og derved ligger betydelig over det vægtede gennemsnit. Relateret til det udestående udlån er nedskrivningerne væsentligt mindre i de største institutter, jf. figur 5. Og forskellen mellem de største institutter og resten af sektoren er udvidet henover året.

Figur 5: Kvartalsudviklingen i nedskrivninger på udlån og garantier; gruppe 1 vs. øvrige sektor 2008-2012

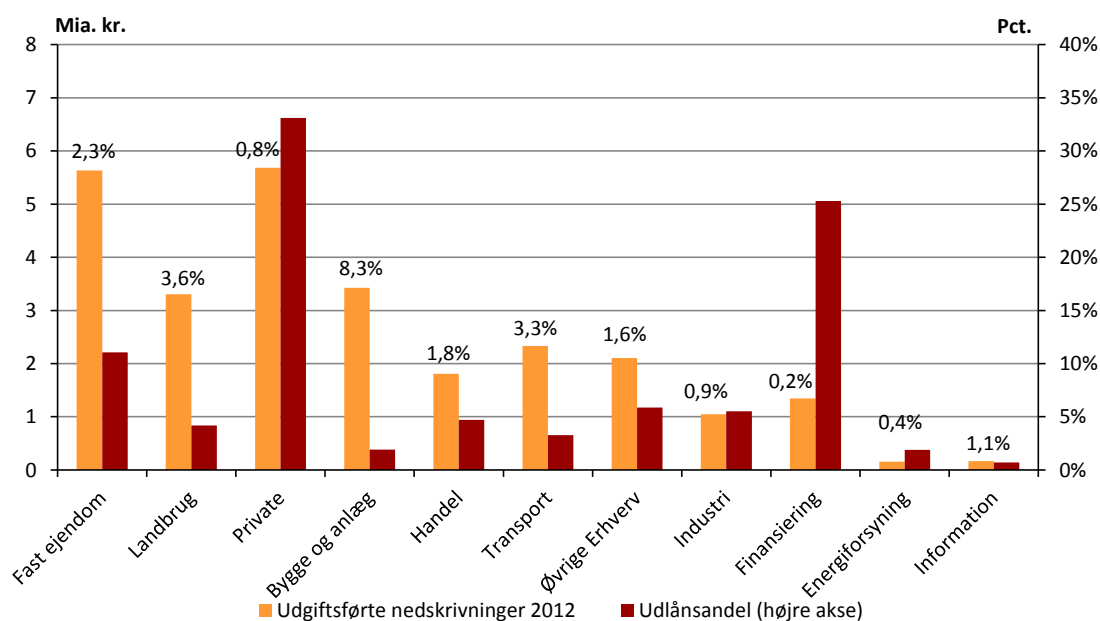

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Udviklingen i "resten af sektoren" og den stigende tendens henover året 2012 karakteriserer i gennemsnitstillene alle grupperne 2-4.

Pengeinstitutterne havde i 2012 de største samlede udgiftsførte nedskrivninger på private og på ejendomsrelaterede engagementer, jf. figur 6. I relative termer – i forhold til det udestående udlån – er årets nedskrivningsprocent størst på bygge og anlæg efterfulgt af landbrug. Udlånet til disse to brancher udgør imidlertid en relativ beskedne andel af den samlede sektors udlån (6,1 pct.), men nedskrivningerne udgør en betydelig andel (24,8 pct.) af de samlede udgiftsførte nedskrivninger i 2012.

Figur 6: Branchefordeling af sektorens udgiftsførte nedskrivninger i 2012

Anm: Den udgiftsførte nedskrivningsprocent for de enkelte brancher er vist over søjlerne.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Udviklingen i landbruget udgør en større kreditrisiko for en del især mindre pengeinstitutter, der har en relativ stor eksponering mod landbruget. I forhold til den samlede balancesum udgør disse landbrugstunge⁵ institutter dog en mindre del af sektoren - mindre end 3 pct.

Udgiftsførte nedskrivninger på husholdninger ligger højt absolut set, men når der tages højde for den store andel af udlån til husholdninger ift. det samlede udlån ses en relativ lav nedskrivningsprocent på 0,8 pct.

Pengeinstitutternes kapitalbase er stødpude mod fortsatte fremtidige kredittab. Både kernekapital- og solvensprocenten for sektoren som helhed er steget i 2012. Stigningen kan henføres til både et øget kapitalniveau samt en reduktion i de bagved liggende risikovægtede poster. For institutterne i gruppe 1-4 samlet set er de risikovægtede poster i 2012 reduceret med 9 pct. bl.a. som følge af udlånsfaldet. Kernekapital og basiskapital er steget med henholdsvis 4 og 3 pct. samlet set. Se også bevægelserne inden for grupperne i appendiks 4.

⁵ Landbrugstunge institutter er her afgrænset til institutter med en eksponering i landbrug på mere end 15 procent af udlånet.

Overdækningen i forhold til kapitalkravene er steget til 8,1 pct. af udlån og garantier ved udgangen af 2012. Der er dog stor spredning bag sektortallene, og der er institutter, som er sårbare overfor fortsatte kredittab i udlånsporteføljerne.

Pengeinstitutternes udlån inkl. repoforretninger er faldet med 41 mia. kr. (1,5 pct.) i 2012 for året som helhed. Faldet er især sket på erhvervsudlån. Korrigeret for repo-udlån er udlånet reduceret med 99 mia. kr. i 2012.

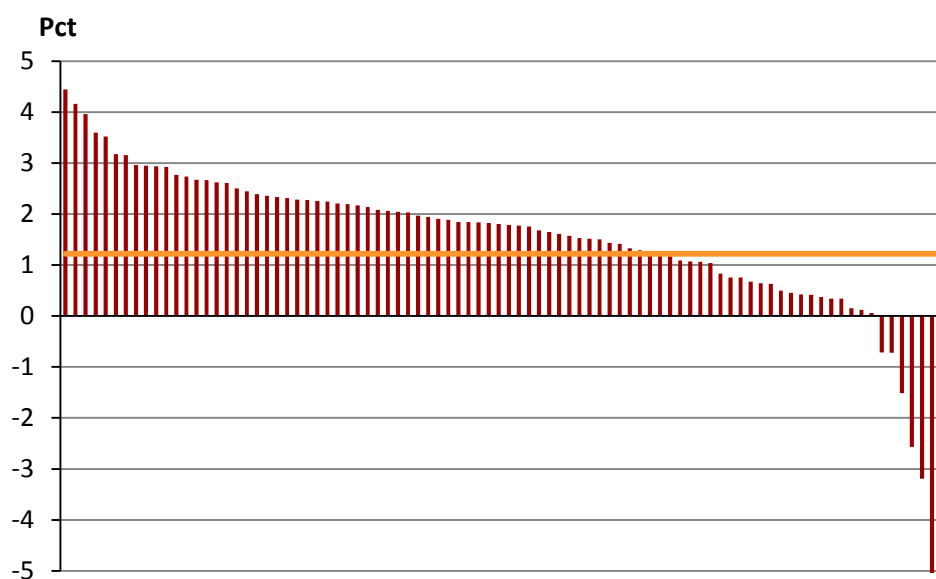
Egenkapitalen er steget med 2,2 mia. kr. til 272 mia. kr. i 2012, hvilket kan henføres til institutter i gruppe 1, 2 og 4. I gruppe 3 er egenkapitalen reduceret. I gruppe 1 kan forøgelsen henføres til både konsolidering af overskud samt aktieemissioner.

3. Basisindtjening, nedskrivninger, kreditbonitet og solvens

Basisindtjening

Basisindtjeningen bør sædvanligvis være proportioneret til at dække de forventede tab på udlånsvirksomheden, således at det kun er større uventede tab, der skal absorberes af egenkapitalreserverne. For at få et indtryk af basisindtjeningens robusthed overfor tab på udlånsvirksomheden er denne opgjort for alle institutter og relateret til udlån og garantier, jf. figur 7. Basisindtjeningen er her før nedskrivninger, kursregulering og resultat af kapitalinteresser.

Figur 7: Basisindtjening ift. udlån og garantier, 2012

Anm.: Basisindtjening indeholder alle resultatposter bortset fra nedskrivninger på udlån, kursregulering og resultat af kapitalinteresser. Figuren indeholder ikke banker i Finansiell Stabilitet og nichebanker med et begrænset udlån i forhold til samlede aktiver. Den med gult markeret linje er sektorens gennemsnitlige nedskrivningsprocent i 2012.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

7 institutter havde i 2012 en negativ basisindtjening før nedskrivninger og tærer derfor aktuelt fuldt ud på egenkapitalen. Disse 7 institutter fylder 0,5 pct. af den samlede sektors balancesum. Finanstilsynet har et særligt fokus på institutter med svag eller negativ basisindtjening. Der blev da således også i 2012 gennemført en særlig undersøgelse af forklaringerne på og ledelsernes indsats i forhold til basisindtjeningen, i de institutter der havde den svageste basisindtjening.

Kreditbonitet og svage udlån

Boniteten i udlånsporteføljerne er afgørende for både det aktuelle og fremadrettede nedskrivnings- og solvensbehov. Målt på de engagementer, der overstiger 1 pct. af institutternes basiskapital, kan der konstateres en større vægt af svage udlån hos de mindre og mellemstore institutter i forhold til de større institutter i gruppe 1, jf. tabel 2. De svageste udlån er bonitetskategori 1, som er udlån med objektiv indikation på værdiforringelse (OIV), og derfor typisk må nedskrives på. Udlån i kategori 2c er udlån, der har betydelige svaghedstegn, men ikke OIV (og derfor ikke er nedskrevet), og som derfor ud fra en forsigtig tilgang skal solvensbehovsreserveres.

Tabel 2: Udlån og garantier fordelt på bonitetskategorier, 2012

		Bonitetskategori			
		Procent af udlån og garantier			
		1	2c	2b	2a/3
Samlet	Erhverv	12,1	4,0	13,1	70,9
	Private	5,0	3,3	12,3	79,4
	I alt	8,9	3,6	12,4	75,2
Gruppe 1	Erhverv	6,1	2,1	12,2	79,6
	Private	4,5	2,9	10,3	82,3
	I alt	5,2	2,3	10,9	81,5
Gruppe 2	Erhverv	24,2	6,9	16,0	53,0
	Private	7,5	3,8	17,2	71,5
	I alt	18,4	5,8	16,1	59,7
Gruppe 3	Erhverv	26,9	9,4	14,3	49,4
	Private	6,0	5,0	18,7	70,3
	I alt	18,7	7,7	15,9	57,8
Gruppe 4	Erhverv	8,9	7,3	16,1	67,6
	Private	4,2	3,8	25,2	66,8
	I alt	6,3	5,3	21,3	67,2

Anm: Bonitetskategori 1; udlån med OIV, 2c; udlån med betydelige svaghedstegn, 2b; udlån med visse svaghedstegn, 2a/3; udlån med normal bonitet. Baseret på indberetningsløsning, hvor institutterne som minimum indberetter bonitetsklassifikationen på engagementer større end 1 pct. af basiskapitalen. Procentfordelingen summer til 100 inden for hvert eksponeringssegment, fx gruppe 1 erhverv.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

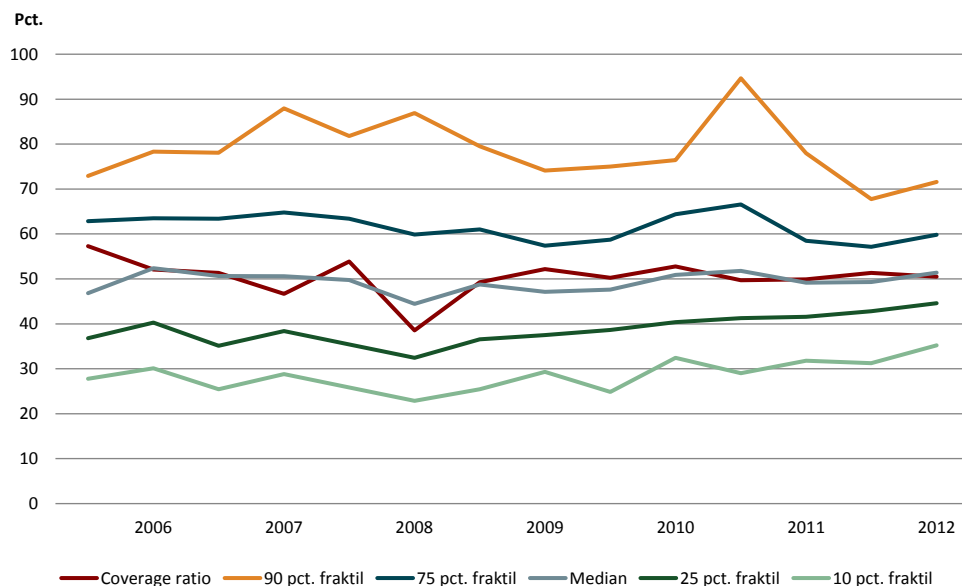
I de mindre og mellemstore institutter (gruppe 2 og 3) er mere end 25 pct. af udlånet i de svageste bonitetskategorier 1 og 2c. I gruppe 1 er det mindre end 8 pct. I fortolkningen på opgørelsen skal man være opmærksom på, at der mellem grupperne er meget store forskelle på karakteren af især de bagved liggende erhvervsengagementer, og forskelle som kan vanskeliggøre sammenligninger. Fx indgår flere mindre og mellemstore erhvervskunder i grupperne 2-4 end i gruppe 1 – jf. at der kun er medtaget engagementer, der overstiger 1 pct. af basiskapitalen.

Coverage ratio

Coverage ratio er et mål for omfanget af nedskrivninger på de dårlige lån. Nøgletallet beregnes som de samlede akkumulerede nedskrivninger – på de individuelt vurderede udlån - sat i forhold til den del af udlånsporteføljen, hvorpå der netop er foretaget

nedskrivninger. Jo større coverage ratio des større dækning i form af nedskrivninger på de dårlige lån.⁶ Der er ikke overraskende stor spredning, jf. figur 8 herunder, henset til ikke alene forskelle i den underliggende bonitet i udlånsporteføljerne, men også henset til forskelle i de bag ved liggende branche- og sektoreksponeringer.

Figur 8: Coverage ratio, spredning 2007-2012

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

10 pct. af institutterne har en nedskrivningsdækning på mindre end 35 pct. af de indberettede dårlige lån, hvorpå der er nedskrevet. 10 pct. af institutterne har en dækning større end 70 pct.

Coverage ratio har endvidere været svingende mellem grupperne. Størst dækningsgrad i de store institutter, og en noget mindre dækningsgrad i de mindre og mellemstore institutter, jf. figur 9.

⁶ Bemærk at coverage ratio ikke siger noget om, hvor stor en andel af den samlede udlånsporteføje, der er nedskrevet.
Markedsudviklingen i 2012 for pengeinstitutter

Figur 9: Coverage ratio, fordelt på grupper 2007-2012

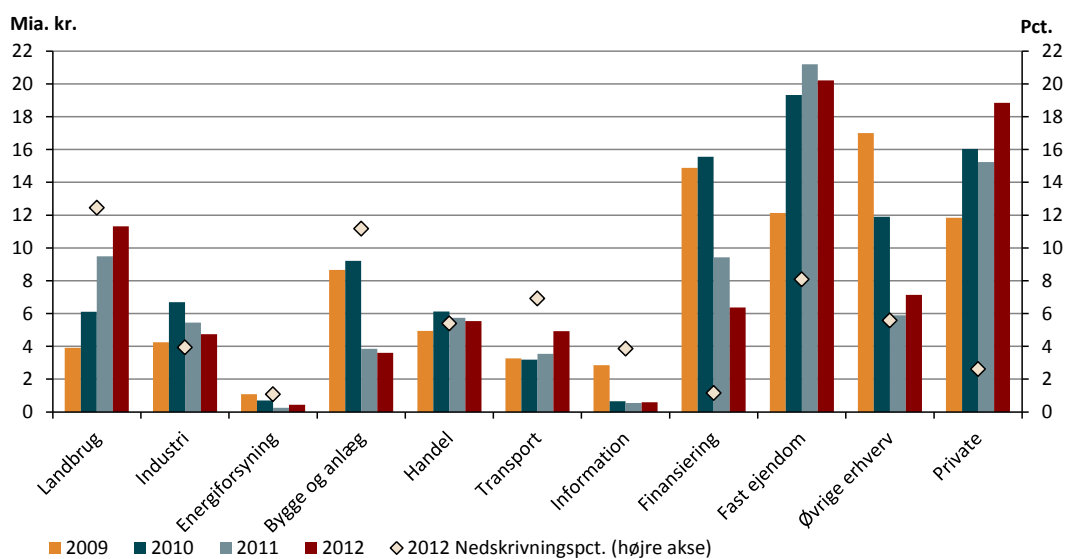
Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Akkumulerede nedskrivninger fordelt på brancher

Akkumulerede nedskrivninger er de samlede nedskrivninger på de udlån, som institutterne fortsat har på bøgerne (balanceført).⁷ Pengeinstitutterne har ved udgangen af 2012 de største samlede akkumulerede nedskrivninger på ejendomsrelaterede engagementer, jf. figur 10.

⁷ Rettelig både nedskrivninger på udlån og hensættelser til tab på garantier, der samlet set akkumuleres i denne opgørelse. Garantier føres uden for balancen indtil der hensættes på en garantiforpligtelse, og derefter balanceføres som hensættelser til tab på garantiforpligtelser.

Figur 10: Akkumulerede nedskrivninger på udlån og garantier 2009-2012

Anm.: I opgørelsen af korrektivkontoen fragår konstaterede tab på lån, der ikke er på institutternes udlånsbøger længere. Finanstilsynet har skiftet branchegruppering så DB07-standarder følges fra og med 2010. Branchefordelte data for 2009 er korrigeret således, at data er sammenlignelige med data for 2010-2012. Nedskrivningsprocenten for branchen 'bygge og anlæg' er korrigeret for 'gennemførelse af byggeprojekter', som er tilføjet branchen 'fast ejendom' svarende til opgørelsen af 'ejendomsseksponering' i Tilsynsdiamanten. På Finanstilsynets hjemmeside findes en nærmere beskrivelse af Tilsynsdiamanten. www.finanstilsynet.dk/tilsynsdiamant

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

I relative termer – i forhold til det udestående udlån – er nedskrivningsprocenten også størst på ejendomsrelaterede engagementer (20,2 pct.), når der tages højde for den del af branchen 'bygge og anlæg', der er ejendomsrelateret (byggeprojekter). De akkumulerede nedskrivninger på de lån til byggeprojekter, som pengeinstitutterne har på udlånsbøgerne, beløber sig til i alt 28,5 pct. ved udgangen af 2012.

Solvensbehov efter 8+ metode

Finanstilsynets tilgang til fastsættelse af solvensbehov er overgået til en 8+ metode, jf. boks 1.

Finanstilsynet har i en overgangsperiode frem til 1. april 2013 anvendt både den nye metode og den hidtidige "sandsynlighedsmetode" og fastsat solvensbehovet i overensstemmelse med det laveste resultat, men efter 1. kvartal 2013 anvendes alene den nye metode.

Boks 1: 8+ solvensbehov og lovændring

På baggrund af erfaringerne fra bl.a. Amagerbankens forløb og sammenbrud besluttede Finanstilsynet med virkning for 1. januar 2013 at overgå til en ny metode for beregning af solvensbehov - en såkaldt 8+ metode, hvor solvensbehovet beregnes som 8 pct. af de risikovægtede poster med tillæg på de områder, hvor det enkelte institut har særlige risici, fx store og svage engagementer samt koncentrationsrisici af forskellig art. Metodeskiftet er gennemført ved en ændring af Finanstilsynets vejledning om opgørelse af kreditinstitutters solvensbehov. Vejledningen skal reflektere Finanstilsynets praksis ved vurdering af institutternes solvensbehov - herunder ved gennemgang på inspektioner.

8+ metoden vurderes at give et mere retvisende solvensbehov, herunder et højere solvensbehov i banker med en svag udlånsbog. Samtidig vurderes 8+ tilgangen, at være mere internationalt konform end den hidtidige tilgang til fastsættelse af solvensbehovet.

Den nye solvensvejledning "8+" modellen, der har virkning fra 1. januar 2013, skal ses i sammenhæng med den lovændring, der blev vedtaget i december 2012. Den indebærer en mere tålmodig tilgang til solvensbehovet, sådan at forstå at et brud på solvensbehovet ikke længere automatisk fører til lukning af instituttet i Danmark. Dermed får udfordrede institutter mere tid til at arbejde med en genopretning af kapitalen.

Lovændringen introducerer derved en sondring mellem et hårdt solvenskrav på 8 pct. (minimumskapitalkravet) og et mere blødt solvensbehov i Finanstilsynets håndhævelse af kapitalkravene, hvor overskridelse af det hårde krav (de 8 pct.) fortsat vil udløse inddragelse af tilladelsen, mens overskridelse af det bløde (og højere) solvensbehov vil blive ledsaget af forbud mod udbytte og bonus, indsendelse af kapitalgenopretningsplan til Finanstilsynet etc. En mere tålmodig tilgang, hvor tilladelsen ikke som udgangspunkt trækkes, såfremt instituttet gør, hvad det kan for at skaffe kapital og mindsker risiko for tab for kreditorerne.

Hvis solvensprocenten kommer under 8 procent, skal Finanstilsynet lukke instituttet, eller hvis en manglende genopretningsindsats fra instituttet øger risikoen for indskydere og investorer.

Eftersom overskridelsen af det bløde krav alene har dispositionsbegrænsende effekt, får udsatte banker mere tid til at arbejde med kapitalgenopretning og afsøge private løsninger.

I overgangsperioden har nogle institutter fortsat anvendt den gamle metode. For de institutter (og det var størsteparten), som var gået over til den nye metode med udgangen af 2012, er solvensbehovet forøget for ca. halvdelen af institutterne, målt i forhold til indberettet solvensbehov efter 3. kvartal 2012.

Tabel 3: Indberettet solvensbehov efter ny 8+ metode, 2012

	Antal	Andel	Markedsandel
Forøgelse > 0,5	27	41%	4%
Afvigelse [0 ; 0,5]	27	42%	89%
Reduktion > 0,5	11	17%	6%
I alt	65	100%	99%

Anm.: Markedsandel baseret på samlede aktiver. Summer ikke til 100 pct. da ikke alle institutter indgår i opgørelsen. I opgørelsen indgår gruppe 1-3 samt gruppe 6 (færøske institutter). Baseret på institutternes ICAAP indberetning (solvensbehov med tilhørende dokumentation for metode og proces mv.). Institutter i Finansiell Stabilitet samt institutter hvor en endelig ICAAP ikke forelå på opgørelsestidspunktet er udeladt.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

For 41 pct. af institutterne er forøgelsen større end 0,5 pct.point (med en markedsandel på 4 pct. af sektorens samlede aktiver), og for 42 pct. ligger der en mindre afvigelse i spændet mellem 0-0,5 pct.point. til begge sider (ca. 90 pct. af sektoren), jf. tabel 3. For institutter med en markedsandel på 6 pct. er der en reduktion større end 0,5 pct.point i solvensbehovet efter overgang til den ny 8+ metode.

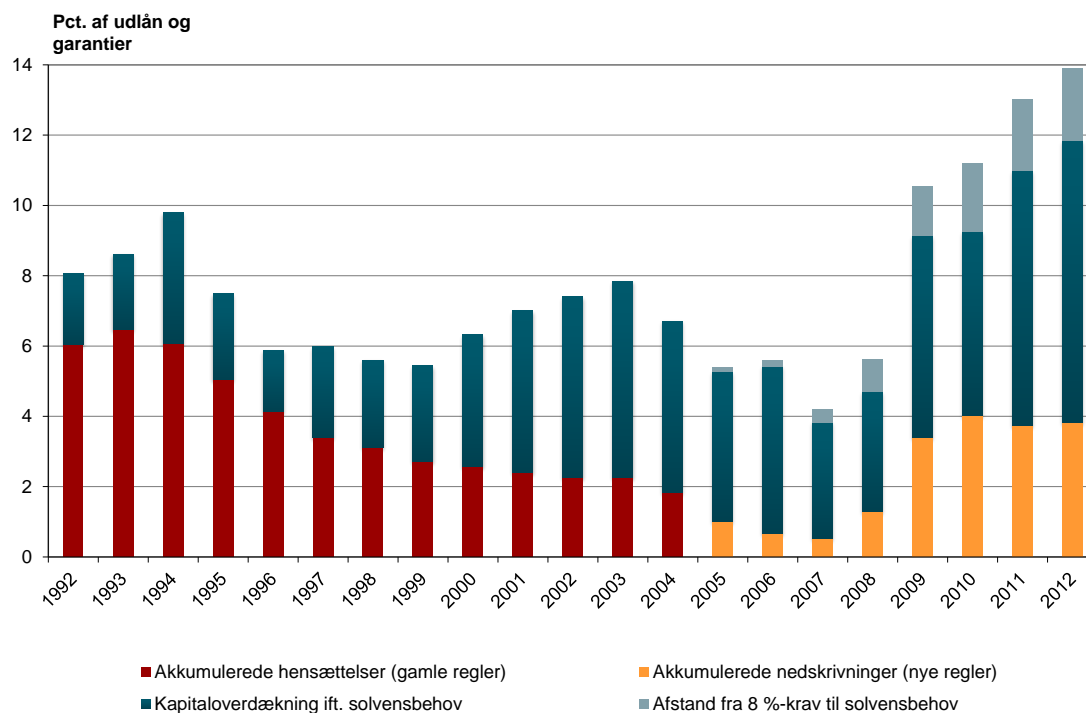
Det bemærkes, at også andre faktorer påvirker solvensbehovet i det enkelte institut i perioden, herunder udviklingen i de underliggende risici, risikovurderinger eller i konkrete tilsynsprocesser. Samlet set er det dog vurderingen, at størstedelen af ændringerne kan henføres til den nye metode.

Finanstilsynet vurderer, at der for sektoren (og dermed det samlede kreditudbud) er tale om relativt begrænsede konsekvenser af overgangen til 8+ metoden. Set i sammenhæng med den nye tilgang til solvensbehovet i forlængelse af lovændringen vurderes der derfor samlet set at være tale om en lempelse for sektoren.

Kapital og solvensbehov

Pengeinstitutternes modstandskraft over for stigende kredittab skal i sidste ende måles i forhold til kapitalens overdækning, jf. figur 11, der viser de samlede stødpuder over tid.

Figur 11: Nedskrivninger og kapitaloverdækning 1992-2012

Anm.: Fra 2005 og frem er kapitaloverdækningen beregnet på grundlag af pengeinstitutternes indberettede solvensbehov. Afstand fra 8 %-krav til solvensbehov er beregnet under hensyntagen til overgangsordningen. Den største værdi af solvensbehov, kapitalkrav efter overgangsordning og minimumskapitalkravet indgår. Overgangsordningen bevirker, at de nye Basel II regler først slår fuldt ud igennem på kapitalkravene efter 2011. IRB-institutter skal have en basiskapital, der udgør mindst 80 pct. af solvenskravet opgjort i overensstemmelse med det tidligere gældende regelsæt (Basel I).
Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Ved udgangen af 2012 kunne pengeinstitutterne tåle at tabe 8 pct.⁸ af deres udlån og garantier, før kapitaloverdækningen i forhold til solvensbehovet⁹ er tabt. Videre ligger der så tabskapacitet på ca. 2 pct. af udlån og garantier ned til minimumskapitalkravet på de 8 pct. Endelig udgjorde de allerede foretagne akkumulerede nedskrivninger på udlån og garantier 3,9 pct. af udlån og garantier i 2012.

Der er imidlertid stor spredning i kapitaloverdækningen blandt institutterne, jf. tabel 4. 10 pct. af institutterne har en kapitaloverdækning under 3,1 pct.point. Disse institutter udgør dog kun 1,2 pct. af den samlede sektors balancesum.

⁸ Den aktuelle indtjening er som nævnt altid første buffer, før der tæres på reserveerne. I den aktuelle situation for årsregnskaberne 2012 er det dog ikke alle pengeinstitutter, som har haft et overskud at tære på.

⁹ Lovkravet er således her udmålt i form af institutternes indberettede solvensbehov.

Tabel 4: Spredning i kapitaloverdækning, 2012

Fraktiler					Gennemsnit (vægtet)
10%	25%	Median	75%	90%	
3,1%	5,1%	7,4%	11,2%	18,5%	8,1%

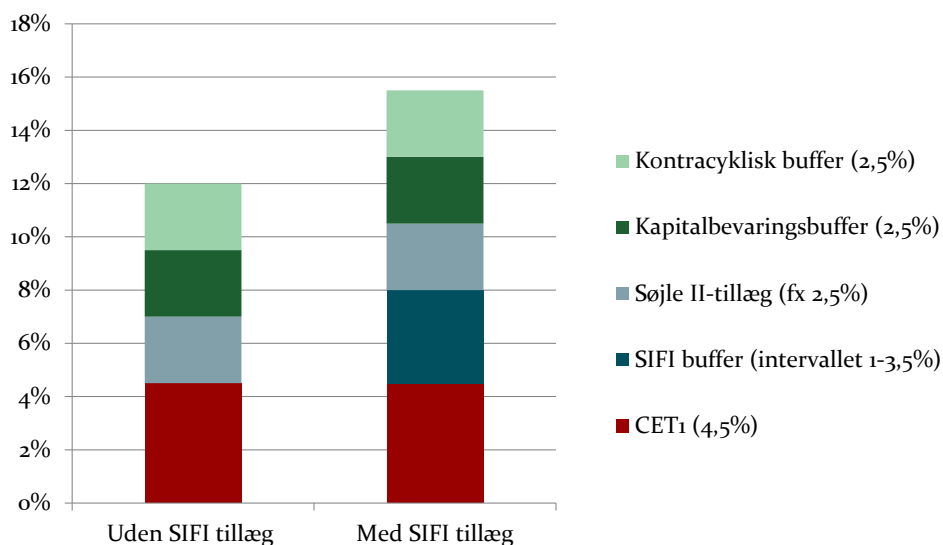
Anm: Der er set bort fra institutter under Finansiell Stabilitet.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

CRR/CRD IV parathed og krav til egentligt kernekapital (CET1)

Med den kommende regulering efter CRR/CRD IV følger nye krav til kapital og likviditet mv., herunder nye krav til både kapitalniveau, kapitalsammensætning og kapitalkvalitet, jf. boks 2. Dertil kommer nye krav til kapitalbuffere, der består af dels en permanent kapitalbevaringsbuffer, dels en række andre kapitalbuffere (en modcyklisk buffer, en systemisk risikobuffer og buffere for udpegede systemisk vigtige finansielle institutter (SIFI'er)), jf. figur 12.

Figur 12: CRR/CRD IV krav til CET₁, med/uden SIFI-krav, efter fuld indfasning

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Formålet med kapitalbuffere er, at institutterne tilskyndes til at opbygge ekstra kapital udover minimumskapitalkravet, som instituttet kan tære på i økonomiske nedgangstider og perioder med længerevarende stress (hvor risikooftagelse og tab generelt er høje) for at undgå, at institutterne skal hente kapital på markedet på et vanskeligt tidspunkt.

Boks 2: CRR/CRD IV

CRD IV og CRR bygger bl.a. på Basel-komitéens anbefalinger og Basel III standarderne og består af et direktiv og en forordning. Reglerne har til formål at gøre den finansielle sektor i EU mere modstandsdygtig over for en negativ udvikling i konjunktursituationen, bl.a. set i lyset af erfaringerne fra den finansielle krise.

Den endelige implementeringsfrist for CRD IV og ikrafttrædelsesdatoen for CRR er ikke endeligt fastlagt, men sker forventeligt pr. 1. januar 2014. Inden ikrafttrædelsesdatoen for CRR og implementeringsfristens udløb for CRD IV skal der være foretaget de nødvendige gennemførelsesforanstaltninger i den danske lovgivning.

Forslagets indhold

CRD IV og CRR indeholder en lang række elementer i forhold til regulering af kreditinstitutter, herunder i hovedtræk især:

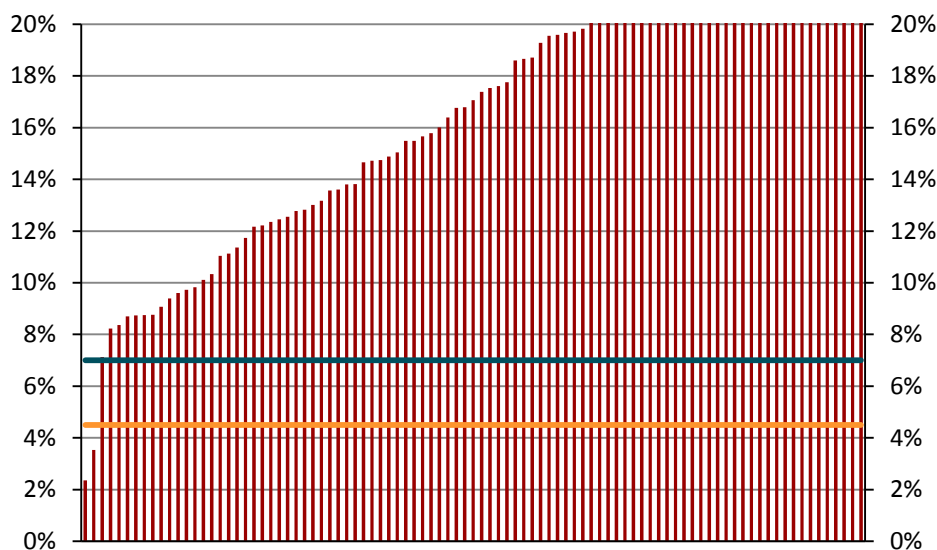
- Definition af og krav til størrelsen og kvaliteten af kapital
 - o Pengeinstitutternes basiskapital kan være sammensat af egentlig kernekapital (tier 1-kernekapital), hybrid kernekapital (tier 1-supplerende kapital) og supplerende kapital (tier 2-kapital). Mindstekravet til basiskapital er fortsat 8 pct. Fremover skal minimumskravet til den egentlige kernekapital (efter en overgangsperiode) udgøre mindst 4,5 pct. af de risikovægtede poster mod 2 pct. efter de nugældende regler. Kernekapital, som er summen af egentlig kernekapital og hybrid kernekapital, skal fremover mindst udgøre 6 pct. af de vægtede poster. I dag er kravet mindst 4 pct.
 - o Udover de nævnte mindstekrav vil de nationale tilsynsmyndigheder fortsat kunne stille individuelle solvenskrav (søjle II kravet).
- Krav til kapitalbuffere
 - o Den ny kapitalregulering introducerer en ny permanent kapitalbevaringsbuffer, en modcyklisk kapitalbuffer, en systemisk risikobuffer og buffere for både globalt og nationalt udpegede systemisk vigtige finansielle institutter (G-SIFI'er og SIFI'er). Bufferne skal bestå af egentlig kernekapital. Bufferkravene skal (efter en indfasningsperiode) lægges oven i mindstekravet til egentlig kernekapital på mindst 4,5 pct. Det vil være tilladt at ligge under det samlede bufferkrav, men i så fald træder en række dispositionsbegrænsninger i kraft.
 - o Kapitalbevaringsbufferen gælder til enhver tid, og udgør fast 2,5 pct. af de risikovægtede poster. Den kontracykliske kapitalbuffer bygger oven på kapitalbevaringsbufferen, og kan variere mellem 0-2,5 pct. afhængig af konjunkturudviklingen. Nationalt kan den kontracykliske buffer sættes højere end 2,5 pct. for nationale eksponeringer.
 - o Der er mulighed at fastsætte yderligere kapitalbufferkrav i form af en systemisk risikobuffer inden for visse grænser. Tilsvarende kan den systemiske risikobuffer målrettes til et forretningsområde, fx alene til eksponeringer med pant i fast ejendom, hvis der er en systemisk eller makroprudentiel risiko.
 - o Hvis den fastsatte systemiske risikobuffer er mindre end den fastsatte SIFI buffer, så vil alene SIFI bufferen indgå i kravet, med mindre den systemiske buffer er fastsat specifikt for makroprudentielle eller systemiske forhold for eksponeringer med beliggenhed i Danmark. I sidstnævnte situation lægges den systemiske risikobuffer sammen med SIFI bufferen. For en nærmere gennemgang af SIFI reguleringen, se appendiks 7 .
 - o Systemisk risikobuffer indføres fra 2014 og SIFI buffer indføres fra 2016. Kapitalbevaringsbuffer og kontracyklisk kapitalbuffer indføres fra 2016.
- Begrænsninger på udlåns gearing (leverage ratio)
 - o Krav til forholdet mellem instituttets kernekapital på den ene side og udlån + garantier på den anden side – uden at vægte efter risiko.
 - o I første omfang som rapporteringskrav, og krav om løbende evaluering, ikke et bindende krav om maksimal gearing før tidligst fra 2018.
 - o Leverage ratio indgår i søjle II processerne fra 2014.
- Ny likviditetsregulering
 - o Der indføres et nyt likviditetskrav (Liquidity Coverage Ratio – LCR), som indebærer, at institutterne skal have tilstrækkelig likviditet til at dække instituttets betalingsbehov over en stresset 30-dages periode. Kravet får virkning fra 2015.
 - o Endvidere indføres et krav til rapportering af stabil finansiering (Net Stable Funding Ratio). Overholdelse af NSFR indebærer, at institutters udlån med en restløbetid over 1 år skal modsvares af en stabil langsigtet funding. Ikke bindende krav og evt. tidligst efter 2018.

Herudover indeholder reguleringen en række elementer, der skal skabe en mere ensartet regulering (en såkaldt »single rule book«) på tværs af EU. Endvidere indgår der også elementer inden for god selskabsledelse (corporate governance), nye aflønningsregler, modpartsrisiko på derivatkontrakter mv.

Kapitalbufferne skal opfyldes med egentlig kernekapital¹⁰ (CET1). Kapitalbevaringsbufferen og de øvrige buffere skal lægges oven i minimumskapitalkravet til kapitalgrundlaget, herunder det individuelle solvensbehov. Det vil være tilladt for institutterne at ligge under det sammensatte bufferkrav, men i så fald træder en række dispositionsbegrænsninger i kraft. Det drejer sig om adgangen til at udbetale udbytte til instituttets aktionærer, bonus til ansatte og adgang til at betale renter på hybrid kernekapital. Såfremt instituttet kommer under det sammensatte kapitalbufferkrav, skal instituttet desuden udarbejde og indsende en kapitalbevaringsplan til Finanstilsynet.

Minimumskapitalkravet til egentlig kernekapital bliver med de nye regler 4,5 pct. af de risikovægtede poster (før krav til det individuelle solvensbehov). Dertil kommer en kapitalbevaringsbuffer på 2,5 pct. Set på tværs af sektoren har de fleste institutter en relativt høj andel af CET1, jf. figur 13. Kun et fåtal institutter lever ikke op til det fuldt indfasede CET1 krav på 4,5 pct., henholdsvis et CET1 krav på 7 pct., som er sammensat ved at summere det fuldt indfasede minimumskapitalkrav med kapitalbevaringsbufferen.

Figur 13: CET1 fordelt på institutter, 2012

Anm.: Bemærk at 2. akse er skåret ved 20 procent CET1. Det betyder at der rettelig er institutter, som ligger højere end de 20 procent.

Kilde: Indberetning til Finanstilsynet

Hertil skal lægges et individuelt solvensbehov, der som udgangspunkt også vil skulle opfyldes med CET1. Dette kan give behov for kapitalopbygning for yderligere et antal institutter, særlig når minimumskrav og kapitalbevaringsbuffer er fuldt indfaset.

¹⁰ Egentlig kernekapital, Common Equity Tier 1 (CET1), Tier 1-kernekapital.

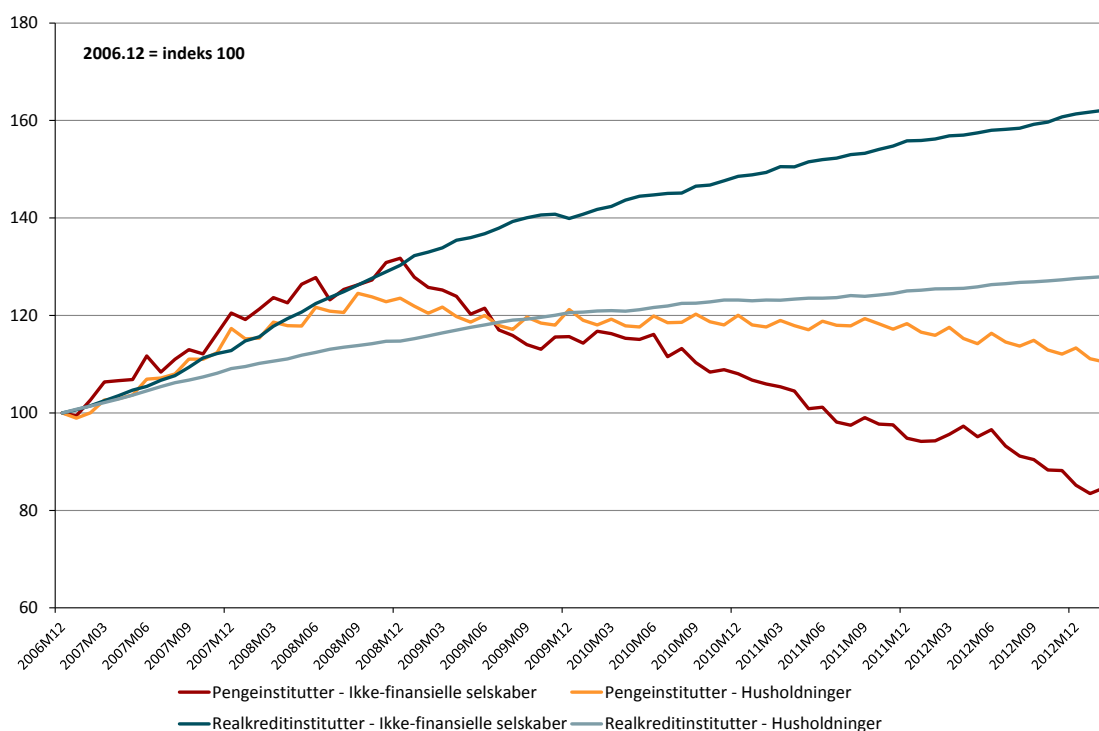
Endelig kommer en eventuel SIFI-buffer for SIFI institutter og – afhængig af konjunkturerne – en modcyklisk kapitalbuffer på op til 2,5 pct.

Samlet set er det vurderingen, at sektoren er godt rustet til de nye kapitalregler. Der forventes således kun væsentlige udfordringer for relativt få institutter, når der tages hensyn til dels den gradvise indfasning af kapitalkravene, dels det forhold, at den modcykliske kapitalbuffer først forventes iværksat i forbindelse med en forbedring af konjunkturerne, hvor også bankernes indtjening vil stige.

Kreditgivning

Siden begyndelsen af krisen har pengeinstitutternes udlån – særligt til erhverv - været faldende, jf. figur 14. Faldet skal ses i lyset af den svage konjunkturudvikling, der har reduceret ikke mindst erhvervslivets investeringer og efterspørgsel efter lån. Samtidig har der været en vis substitution fra banklån til realkreditlån, hvor realkreditudlånet har været jævnt stigende i samme periode, som bankudlånet er faldet.

Figur 14: Udlånsvækst kreditinstitutter, 2012

Kilde: Danmarks Nationalbank

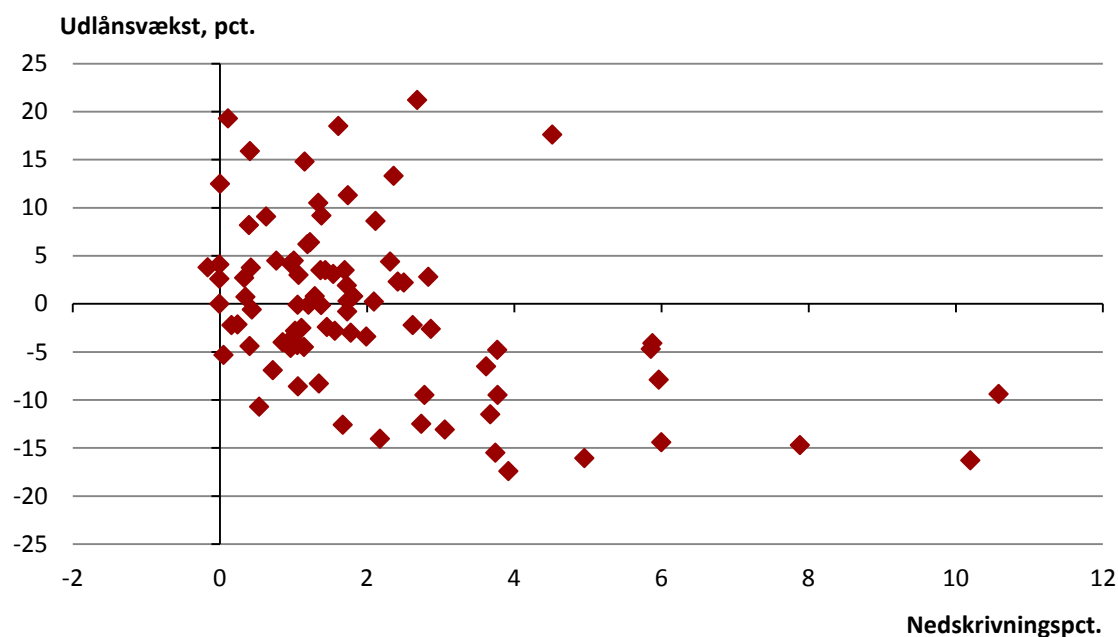
Udviklingen har været medvirkende til at reducere bankernes indlånsunderskud og dermed gjort dem mere robuste over for udsving på kapitalmarkederne. Der har dog samtidig været Markedsudviklingen i 2012 for pengeinstitutter

bekymring for, om udviklingen også har afspejlet en egentlig kreditklemme, hvor virksomhederne – selv ikke til sunde projekter – har haft mulighed for at tilvejebringe finansiering.

Der er ingen tvivl om, at en række virksomheder både inden for udsatte brancher som ejendomme og landbrug, men også små og mellemstore virksomheder i andre brancher, har oplevet, at kreditstandarderne er blevet strammet i de senere år. En væsentlig del af denne udvikling kan tolkes som en normalisering i forhold til de i mange tilfælde lidt for lempelige lånevilkår, der gjorde sig gældende op til krisen. Derudover er der formentlig en yderligere stramning af lånevilkår som en naturlige reaktion på det ændrede risikobillede præget af betydelige nedskrivninger og forøget makroøkonomisk risiko.

Særligt er der konkrete banker, som i forlængelse af betydelige nedskrivninger, har haft behov for at tilpasse forretningen og reducere låneomfanget. En sammenligning af nedskrivningsprocent og udlånsudvikling i 2012 viser således, at der er et antal banker med meget høje nedskrivningsniveauer, som har en negativ udlånsvækst, jf. figur 15.

Figur 15: Pengeinstitutternes udlånsvækst vs. nedskrivninger, 2012

Anm.: Årets udlånsvækst vs. årets udgiftsførte nedskrivninger. Enkelte større outliers er udeladt i figuren.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

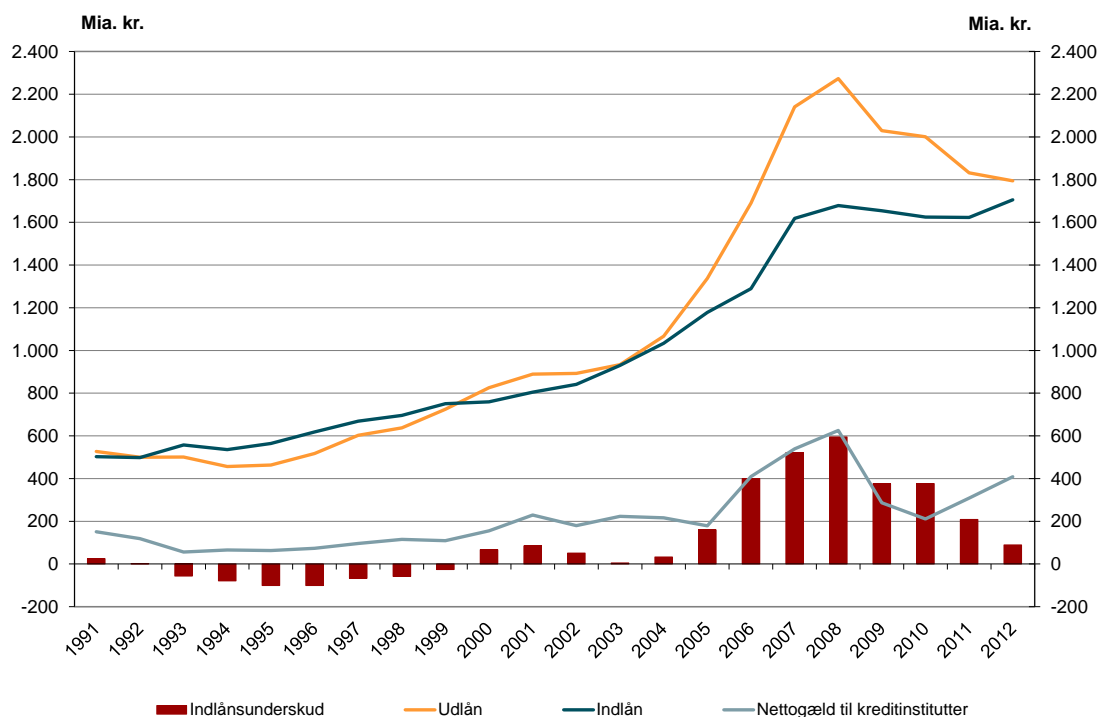
På den anden side er det vanskeligt at finde belæg for eksistensen af en kreditklemme, herunder en sammenhæng mellem lovgivnings- og tilsynsmæssige tiltag i forhold til

bankerne, og et deraf følgende reduceret ønske om udlån. Samtidig udtrykker mange banker et klart ønske om at låne mere ud, hvilket også indikerer, at det snarere er gode projekter med en solid egenfinansiering end udlånskapacitet, der er bestemmende for udlånsudviklingen.

Funding og likviditet

Indlånsunderskuddet inkl. repo-forretninger var ved udgangen af 2012 på 41 mia. kr., hvilket er en reduktion fra 165 mia. kr. på samme tidspunkt året før, jf. figur 16.

Figur 16: Udlån, indlån og fundingstruktur, 1991-2012

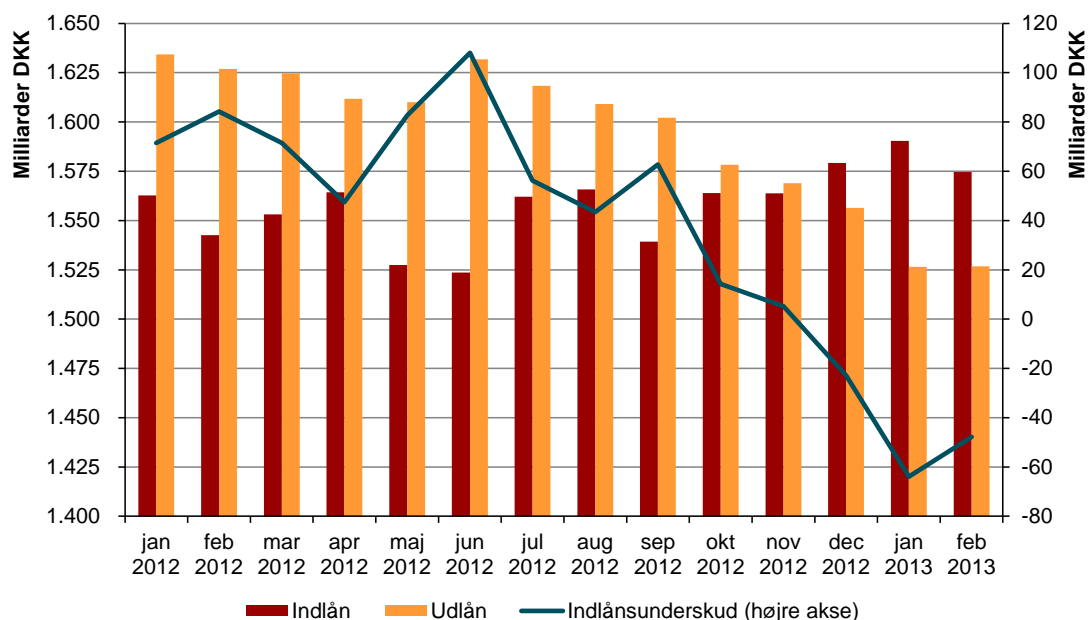

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Årene fra 2004 til 2008 var kendetegnet ved, at pengeinstitutterne opbyggede store indlånsunderskud, der blev finansieret via forskellige markedsbaserede fundingkilder, herunder betydelige mængder usikret seniorgæld med 5-årige løbetider bl.a. optaget i udlandet. Mens gruppe 1-institutterne løbende har haft adgang til disse fundingkilder, var adgangen for de fleste gruppe 2 og 3-institutter til disse fundingkilder ny og gav mulighed for finansieringen af en stor udlånskapacitet. For disse institutter har finanskrisen betydet, at adgangen til ovennævnte markedsfunding generelt er forsvundet. I perioden efter 2008 har pengeinstitutterne således også løbende reduceret det samlede indlånsunderskud, og dermed mindsket behovet for adgangen til ovennævnte fundingkilder.

Korrigeret for repo'er (salgs- og tilbagekøbsforretninger)¹¹ har pengeinstitutterne tilmed et samlet indlånsoverskud ultimo 2012, jf. figur 17.

Figur 17: Ind- og udlånsudviklingen fra januar 2012 til december 2012 (eksklusiv repo'er)¹²

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Gennem 2012 er pengeinstitutternes samlede indlånsunderskud blevet reduceret og i december 2012 blevet vendt til et samlet indlånsoverskud. Udviklingen er fortsat ind i 2013. I løbet af 2012 er forholdet mellem ind- og udlån således blevet forbedret med godt 94 mia. kr. Det samlede indlånsoverskud udgjorde ultimo 2012 knap 23 mia. kr. opgjort på institutniveau, men før fradrag af de akkumulerede nedskrivninger i værdien af udlånet. Såfremt udlånet fratrækkes de samlede akkumulerede nedskrivninger er indlånsoverskuddet 84 mia. kr. ultimo 2012.

Udviklingen, der jf. figur 17 primært kan henføres til et reduceret udlån samt et svagt stigende indlån, har således skabt et mere holdbart forhold mellem pengeinstitutternes ind- og udlån.

¹¹ Repo'er (og reverse repo) føres regnskabsmæssigt som henholdsvis indlån og udlån, såfremt forretningerne ikke er indgået med andre kreditinstitutter.

¹² Ind- og udlånsudviklingen er opgjort på institutniveau, dvs. ikke koncernniveau samt eksklusiv FS bank

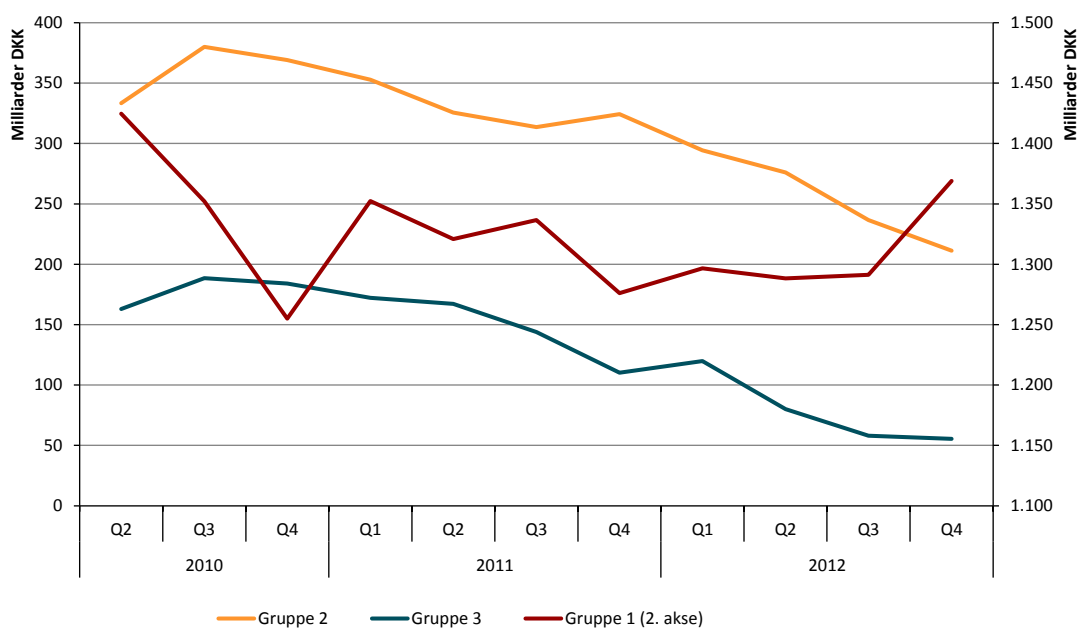
Tilsynet vil i den forbindelse fortsat have fokus på, at pengeinstitutterne løbende fastholder en holdbar finansieringsstruktur, bl.a. gennem efterlevelse af pejlemærket for stabil finansiering, Funding-ratioen, fra Tilsynsdiamanten.

Markedsfunding og individuel statsgaranti

Situationen med et samlet indlånsoverskud blandt de danske pengeinstitutter har generelt reduceret behovet for andre fundingkilder, herunder behovet for markedsfinansiering med længere løbetider. Dette gælder særligt for gruppe 2 og 3 institutterne.

Den samlede udstående mængde længerevarende markedsfinansiering har således især blandt gruppe 2 og 3 institutterne generelt været faldende gennem de seneste år, jf. figur 18.

Figur 18: Udstedelsesvolumen fra 2010 til 2012 i gruppe 1, 2 og 3.

Anm.: Opgjort på institutniveau samt eksklusiv FS bank. Indeholder pengeinstitutternes markedsbaserede finansiering med en oprindelig løbetid på over 1 år.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Udviklingen i figur 18 dækker samtidig over, at det reducerede indlånsoverskud har betydet, at også behovet for de statsgaranterede udstedelser, der blev udstedt i 2009-10 er faldet markant gennem 2012.

Gennem 2012 er den samlede volumen af statsgaranterede udstedelser således blevet reduceret fra 148 mia. kr. primo 2012 til 56 mia. kr. ultimo 2012. Udviklingen kan tilskrives

en kombination af normale afløb og betydelige førtidige indfrielse. I den forbindelse har særligt institutterne i gruppe 2 og 3 gennem 2012 foretaget store førtidige indfrielse af udstedelse med individuel statsgaranti. Udviklingen kan i stort omfang henføres til opbyggelse af et indlånsoverskud blandt gruppe 2 og 3 institutterne, samt Nationalbankens udlånsfacilitet og muligheden for at optage lån med 3-årig løbetid på baggrund af Nationalbankens sikkerhedsgrundlag.

Nationalbanken afholdte i 2012 to auktioner over de 3-årige lån, hvilket samlet resulterede i træk på 51,5 mia. kr. fra de danske pengeinstitutter. Det er vurderingen, at dele af proventet har været anvendt til at foretage førtidige indfrielse af udstedelse med individuel statsgaranti.

Den tilbageværende volumen af de statsgaranterede udstedelse på ca. 58 mia. kr. forfalder primært i løbet af sommeren 2013. Finanstilsynet har tidligere anmodet udvalgte institutter om redegørelse for deres håndtering af udløbet af de individuelle statsgarantier og har løbende fulgt op på disse redegørelse i 2012. Pengeinstitutterne vurderes aktuelt at være i stand til at indfri de resterende udstedelse med individuel statsgaranti i takt med, at de forfalder.

Kommende likviditetskrav i kapitalkravsdirektiv- og forordningen (CRD IV/CRR)

Fra 1. januar 2015 forventes det nye likviditetskrav Liquidity Coverage Ratio at træde i kraft, jf. boks 3.

Boks 3: Liquidity Coverage Ratio (LCR)

LCR har til formål at styrke bankernes kortsigtede likviditetsrisikoprofil. LCR-målet sikrer, at banker har en tilstrækkelig beholdning af højkvalitets likvide aktiver (likviditetsbuffer) til at imødekomme eventuelle likviditetsbehov i en 30-dages stressperiode. LCR er udtrykt ved:

$$\text{LCR} = \frac{\text{Beholdning af højkvalitets likvide aktiver}}{\text{Netto cash outflow over de næste 30 dage}} \geq 100\%$$

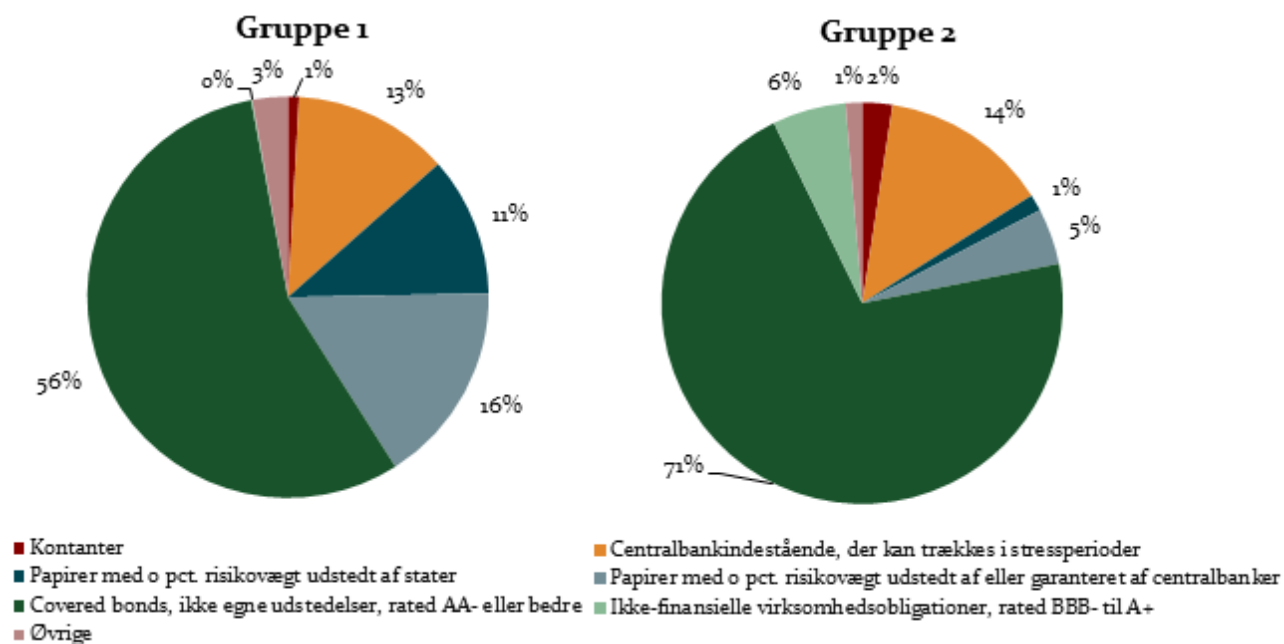
Kravet vil komme til at gælde for pengeinstitutter, realkreditinstitutter og fondsmægler-selskaber og vil erstatte de nuværende danske likviditetskrav i § 152 i lov om finansiel virksomhed.

LCR-kravet indføres som udgangspunktet gradvist, således at minimumskravet i 2015 er 60 pct., 70 pct. i 2016, 80 pct. i 2017 og 100 pct. i 2018. Det fremgår dog samtidig af den nye kapitalkravsregulering, at tilsynsmyndigheden kan vælge at indføre LCR hurtigere end Markedsudviklingen i 2012 for pengeinstitutter

dette. I Baselkomitéens standard behandles covered bonds (herunder realkreditobligationer) med et haircut på 15 pct. og kan herudover maksimalt udgøre 40 pct. af institutternes LCR-likviditetsbuffere. Denne behandling af covered bonds kan i et vist omfang udgøre en udfordring for de danske institutter, idet disse traditionelt holder en betydelig andel af danske covered bonds i deres likviditetsbuffere.

Figur 19 viser således, at covered bonds udgør hhv. 56 pct. og 71 pct. af gruppe 1- og gruppe 2-institutternes samlede likvide aktiver i forhold til den kommende LCR-standard. Endvidere udgør statsobligationer hhv. 11 pct. og 1 pct. af beholdningerne af likvide midler. Dette skal ses i forhold til, at statsobligationer mv. og covered bonds udgør hhv. godt 50 pct. og 9 pct. af de samlede likvide aktiver blandt de største europæiske banker.¹³ Forholdet afspejler primært, at det danske realkreditmarked i international sammenhæng er veludviklet, at danske realkreditobligationer generelt er meget likvide.

Figur 19: Fordelingen af likvide aktiver i LCR beholdningen, før haircuts og begrænsning, for gruppe 1 og gruppe 2-institutter, ultimo 2012.

Anm.: Øvrige består af papirer med 0 pct. risikovægt garanteret af stater, papirer med 0 pct. risikovægt udstedt eller garanteret af PSE'er, BIS, IMF, ECB, EC eller MDB'er, ikke-finansielle virksomhedsobligationer, rated AA- eller bedre, papirer med 20 pct. risikovægt udstedt eller garanteret af PSE'er, RMBS'er rated AA eller bedre og Ikke-finansielle aktier.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

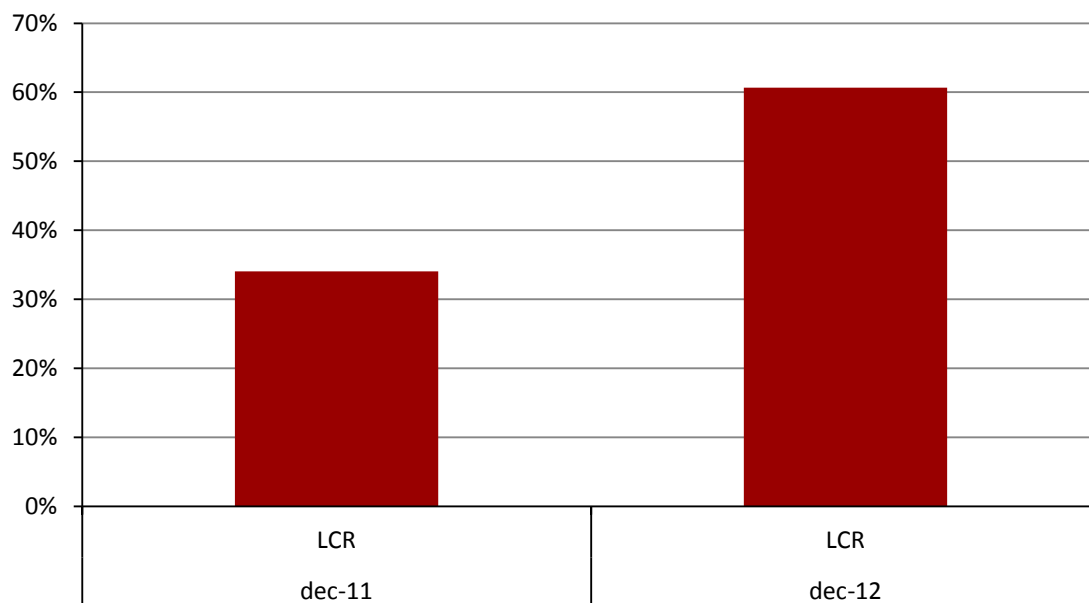
¹³ EBA: "Results of the Basel III monitoring exercise as of 30 June 2011" EU gruppe 1 og 2 banker.

Behandlingen af covered bonds og andre likvide aktiver i likviditetskravet i CRD IV er endnu ikke afklaret, idet arbejdet med en definition af likvide aktiver i forhold til LCR-kravet fra CRD IV først forventes at være færdigt i løbet af 2014. Definitionen af likvide aktiver skal ske på baggrund af objektive kriterier for de forskellige aktivers likviditetsegenskaber. Dette arbejde foregår aktuelt i en arbejdsgruppe i regi af den europæiske Banktilsynsmyndighed, EBA.

I tilfælde af, at covered bonds får samme behandling i CRD IV som i Baselkomitéens standard, vil pengeinstitutterne i højere grad skulle holde statsobligationer mv. i deres likviditetsbuffer for at imødekomme LCR kravet. Givet den aktuelle størrelse på Danmarks statsgæld og mængden af udestående danske statsobligationer, vil der muligvis være et utilstrækkeligt niveau af danske statsobligationer til, at samtlige danske pengeinstitutter mv. kan opfylde LCR kravet.

Finanstilsynet har siden efteråret 2011 løbende modtaget indberetninger af data fra gruppe 1-institutterne til beregning af LCR baseret på Baselkomitéens definition af LCR. Indberetningerne viser, at de største danske institutter samlet set har forbedret deres LCR gennem 2012, jf. figur 20. Den positive udvikling siden ultimo 2011 skyldes en kombination af bedre likviditetsbuffer samt et reduceret netto cash outflow i gruppe 1-institutterne under ét.

Figur 20: Udvikling aggregeret i LCR for gruppe 1-institutterne¹⁴

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Finanstilsynet er i 2013 påbegyndt en indberetningsproces for gruppe 2-institutterne, og vil løbende modtage disse LCR indberetninger. Det er forventningen, at gruppe 2-institutternes LCR niveau vil minde om gruppe 1-institutternes, idet deres likviditetsbuffer ligeledes i høj grad består af realkreditobligationer fremfor statsobligationer. For de institutter som er uafhængige af kort-markedsbaseret finansiering vil LCR dog sandsynligvis se stærkere ud.

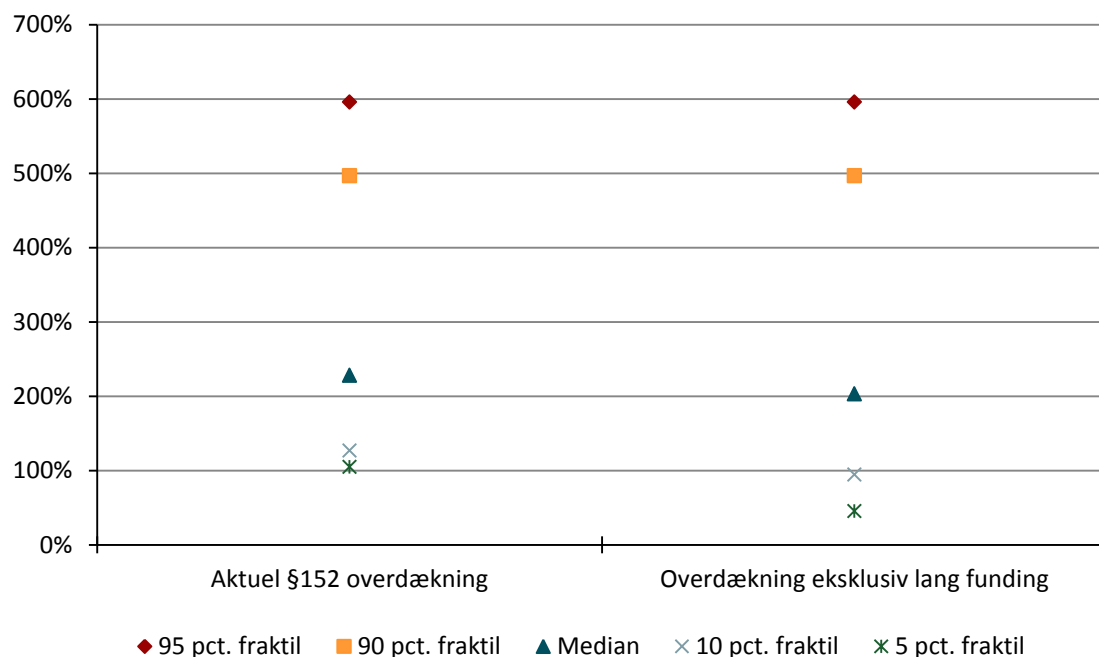
Frem mod ikrafttrædelsen af LCR-kravet primo 2015 vil Finanstilsynet løbende overvåge og sikre, at de danske pengeinstitutter fortsat forbereder sig på at efterleve LCR-kravet i tilstrækkelig tid inden 2015.

Likviditetsoverdækningen

Likviditetskravet i § 152 i lov om finansiel virksomhed fordrer, at pengeinstitutter har en tilstrækkelig beholdning af likvide aktiver til dækning af det bindende likviditetskrav. Hertil kommer pejlemærket fra Tilsynsdiamanten om en overdækning på minimum 50 pct. Figur 21 viser pengeinstitutternes aktuelle likviditetsoverdækning samt overdækning efter udløb af lang funding (under forudsætning af at den forfaldne funding ikke refinansieres).

¹⁴ LCR standarden blev af Baselkomitéen ændret primo januar 2013. Gruppe 1-institutternes LCR afspejler denne ændring.

Figur 21: Aktuel overdækningspct., overdækningspct. eksklusiv funding med udløb inden 1. januar 2015

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

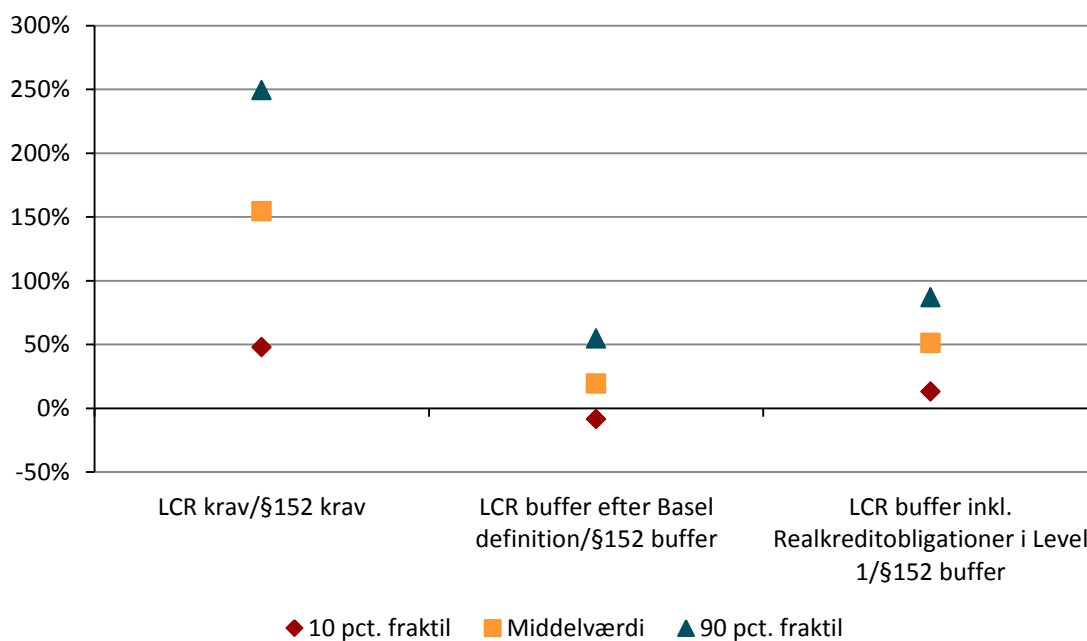
Det fremgår af figur 21, at ingen af de danske pengeinstitutter aktuelt har problemer med at overholde likviditetskravene i § 152. Selv ved forfald af lang funding med udløb inden 2015 overholder størstedelen af institutterne likviditetskravet.

§152 likviditet kontra LCR kravet

Overgangen fra det nuværende §152 likviditetskrav til LCR likviditetskravet medfører både en ændring i størrelsen af den krævede likviditetsbeholdning og i likviditetsgraden af de tilladte aktiver i likviditetsbeholdningen. Figur 22 sammenligner §152 likviditetsoverdækningen og LCR kravet som opgjort efter Baselkomiteéns definition pr. ultimo 2012 for danske gruppe 1 og 2 institutter. Det fremgår, at LCR kravet i gennemsnit er 1,5 gange så stort som §152 kravet, svarende til Tilsynsdiamantens krav om 50 pct. overdækning af §152. Der er dog stor variation på tværs af pengeinstitutter, således at der for nogle er tale om en kraftig forøgelse af likviditetskravet, imens andre oplever et mindre krav. Dette skyldes at LCR kravet i mere detaljeret grad er tilpasset de likviditetsrisici pengeinstitutter er eksponeret overfor i dag og dermed vil forskellige forretningsmodeller blive ramt forskelligt af det nye krav. En indfasning af LCR kravet med 60 pct. i 2015 som foreslået af Baselkomiteén vil således for nogle institutter medføre en lempelse i forhold til det gældende likviditetskrav. Samtidig er der dog tale om en væsentlig skærpelse af indholdet af porteføljen af likvide aktiver, der skal dække dette likviditetskrav, både når der benyttes

Baselkomiteéns definition af likvide aktiver, og når alle realkreditobligationer medregnes fuldt. Dette modgår således delvist konsekvenserne af det lempede likviditetskrav for nogle institutter.

Figur 22: LCR kravet kontra §152 likviditetskravet for danske gruppe 1 og 2 pengeinstitutter, ultimo 2012.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

4. Om statistikken

Markedsudviklingsartiklen er baseret på indberettede årsregnskaber mv. for pengeinstitutter i Danmark. Der er tale om instituttal (dvs. ikke koncerntal) med mindre andet er anført.

I denne artikel er fokus på udviklingen i udvalgte regnskabsposter og nøgletal på sektorniveau og på den bagvedliggende udvikling i de enkelte pengeinstitutter. På et senere tidspunkt vil Finanstilsynet publicere "Statistisk materiale for pengeinstitutter". Denne publikation indeholder flere indberettede oplysninger fra pengeinstitutternes årsindberetning 2012. Endvidere følger en opdatering af nøgletal i femårsoversigten fordelt på grupper og de enkelte institutter i nøgletalsdatabasen på Finanstilsynets hjemmeside.

Alle pengeinstitutter i gruppe 1-4 indgår i statistikken - med mindre andet er anført. De 4 grupper er baseret på en størrelsesgruppering efter arbejdende kapital, se også appendiks 6 som viser gruppefordelingen. De 77 pengeinstitutter i gruppe 1-3 dækker ca. 99 pct. af den samlede balancesum. Gruppe 4 består af 17 mindre pengeinstitutter.

5. Appendiks

Appendiks 1: Pengeinstitutternes årsregnskaber 2008-2012

Gruppe 1-4 i alt						Vækst p.a.	
Mio. kr.	2008	2009	2010	2011	2012	2008-2012	2011-2012
Resultat poster (uddrag)							
Netto renteindtægter	53.142	69.739	58.900	51.536	50.350	-1,3%	-2,3%
Udbytte af aktier mv.	910	691	802	890	1.170	6,5%	31,5%
Netto gebyrindtægter	18.520	17.929	18.787	18.412	19.563	1,4%	6,3%
Netto rente- og gebyrindtægter	72.572	88.359	78.489	70.837	71.084	-0,5%	0,3%
Kursreguleringer	-4.960	10.650	5.010	2.094	8.026	*	283,3%
Udgifter til personale og administration	46.384	47.611	46.540	48.123	48.785	1,3%	1,4%
Nedskrivninger på udlån m.v.	28.591	58.372	35.975	24.293	26.861	-1,5%	10,6%
Resultat af kapitalandele	5.566	1.644	8.337	4.587	6.041	2,1%	31,7%
Resultat før skat	-6.637	-15.579	4.136	3.585	7.544	*	110,4%
Skat	-358	-80	2.454	1.635	3.641	*	122,7%
Årets resultat	-6.279	-15.499	1.682	1.950	3.903	*	100,2%
Balance poster (uddrag)							
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	552.879	574.016	564.315	498.453	399.954	-7,8%	-19,8%
Udlån	2.276.653	1.983.690	1.953.603	1.786.351	1.760.283	-6,2%	-1,5%
<i>udlån ex. repo</i>	<i>1.899.072</i>	<i>1.669.616</i>	<i>1.751.679</i>	<i>1.577.450</i>	<i>1.478.948</i>	<i>-6,1%</i>	<i>-6,2%</i>
Obligationer	884.559	1.008.615	943.051	955.629	1.001.626	3,2%	4,8%
Aktier m.v.	21.960	24.359	27.762	25.698	29.055	7,2%	13,1%
Gæld til kreditinstitutter	1.177.805	852.785	766.992	797.922	800.141	-9,2%	0,3%
Indlån	1.681.996	1.657.958	1.627.502	1.625.561	1.722.021	0,6%	5,9%
<i>indlån ex. repo</i>	<i>1.590.034</i>	<i>1.563.912</i>	<i>1.561.665</i>	<i>1.554.746</i>	<i>1.563.474</i>	<i>-0,4%</i>	<i>0,6%</i>
Udstedte obligationer	585.472	676.851	634.380	500.427	389.905	-9,7%	-22,1%
Egenkapital i alt	232.408	242.903	250.245	270.069	272.239	4,0%	0,8%
Balance	4.733.260	4.324.022	4.287.394	4.306.656	4.244.026	-2,7%	-1,5%
Udvalgte nøgletal (institutniveau)							
Solvensprocent	14,3	17,8	17,9	20,1	22,1		
Kernekapitalprocent	10,8	14,6	15,0	17,2	19,2		
Egenkapitalforrentning før skat	-2,8	-6,5	1,7	1,4	3,0		
Indtjening pr. omkostningskrone	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1		
Akkumuleret nedskrivningsprocent	1,6	3,3	3,9	3,6	3,8		
Årets nedskrivningsprocent	1,0	2,2	1,4	1,1	1,2		
Udvalgte nøgletal (koncernniveau)							
Solvensprocent	12,6	15,7	16,1	17,4	19,4		
Kernekapitalprocent	9,4	12,7	13,4	14,8	16,7		

Anm.: * refererer til at beregningen ikke kan lade sig gøre.

Tallene fra resultatopgørelse og balance er instituttal. Pengeinstitutterne indberetter fra 2008 efter nye solvensregler (Basel II). Tallene er baseret på de institutter, der eksisterede i de enkelte år.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Appendiks 2: Pengeinstitutternes årsregnskaber på grupper 2011-2012

Mio. kr.	Gruppe 1			Gruppe 2			Gruppe 3			Gruppe 4		
	2011	2012	Æn- dring	2011	2012	Æn- dring	2011	2012	Æn- dring	2011	2012	Æn- dring
Resultat poster (uddrag)												
Netto renteindtægter	36.245	35.788	-1%	7.566	7.402	-2%	7.325	7.086	-3%	68	74	9%
Udbytte af aktier mv.	728	1.024	41%	82	61	-26%	57	84	47%	1	0	0%
Netto gebyrindtægter	14.358	15.517	8%	1.473	1.563	6%	2.208	2.425	10%	56	59	5%
Netto rente- og gebyrindt.	51.331	52.329	2%	9.121	9.026	-1%	9.590	9.596	0%	124	133	7%
Kursreguleringer	1.357	4.846	257%	1.179	2.770	135%	-397	399	201%	-5	10	300%
Udgifter til pers. og adm.	32.870	34.532	5%	7.995	7.834	-2%	6.603	6.307	-4%	95	112	18%
Nedskrivninger på udlån	15.097	17.085	13%	4.849	5.258	8%	3.694	4.502	22%	14	17	21%
Resultat af kapitalandele	3.378	5.917	75%	384	175	-54%	-191	-51	73%	0	0	0%
Resultat før skat	6.868	10.274	50%	-2.440	-2.281	7%	-922	-460	50%	6	11	83%
Skat	2.366	2.908	23%	-390	494	227%	-19	236	1342%	1	3	200%
Årets resultat	4.502	7.366	64%	-2.050	-2.774	-35%	-903	-696	23%	5	8	*
Balance poster (uddrag)												
Tilg. hos kreditinst.	444.128	375.919	-15%	24.325	14.790	-39%	16.413	8.739	-47%	252	507	101%
Udlån	1.448.746	1.484.871	2%	181.950	143.587	-21%	144.803	130.591	-10%	1.191	1.234	4%
<i>udlån ex. repo</i>	1.240.313	1.203.798		181.482	143.325		144.803	130.591		1.191	1.234	
Obligationer	828.465	863.132	4%	86.246	93.563	8%	38.127	44.491	17%	431	441	2%
Aktier m.v.	12.466	17.843	43%	6.298	4.956	-21%	6.351	6.176	-3%	67	80	19%
Gæld til kreditinstitutter	737.032	751.581	2%	36.200	30.577	-16%	20.735	17.927	-14%	48	56	17%
Indlån	1.299.931	1.379.573	6%	167.630	185.402	11%	146.919	155.411	6%	1.551	1.635	5%
<i>indlån ex. repo</i>	1.229.117	1.221.026		167.630	185.402		146.919	155.411		1.551	1.635	
Udstedte obligationer	397.848	340.628	-14%	78.576	44.085	-44%	21.322	5.190	-76%	1	1	0%
Egenkapital i alt	196.648	215.956	10%	31.808	29.361	-8%	29.705	26.293	-11%	400	629	57%
Balance	3.685.942	3.696.998	0%	355.009	326.453	-8%	233.813	218.172	-7%	2.073	2.404	16%
Garantier	316.755	283.693	-10%	25.690	24.747	-4%	28.938	27.557	-5%	199	181	-9%
Andre forpligtigelser	155.577	154.468	-1%	10.514	13.185	25%	810	513	-37%	1	3	200%
Udvalgte nøgletal (institutniveau)												
Solvensprocent	20,39	23,63		14,64	16,79		18,50	17,47		26,23	43,37	
Kernekapitalprocent	17,32	20,34		12,69	14,76		16,31	16,38		25,32	42,55	
Årets EK-forrent. før skat	2,89	4,97		-6,01	-7,47		-4,15	-2,30		0,99	0,76	
Indtj. pr. omk. krone	1,10	1,18		0,86	0,88		0,88	0,94		1,04	1,03	
Akk. nedskr. procent	3,12	3,14		5,41	7,09		5,69	7,63		4,47	3,57	
Årets nedskr. procent	0,87	0,94		2,02	2,78		1,94	2,75		1,39	1,37	

Anm.: * refererer til at beregningen ikke kan lade sig gøre.

Der er i sammenligningstallene taget højde for fusioner samt udviklinger i omfanget af arbejdende kapital, der bevirker, at et institut overgår fra én gruppe til en anden. Det vil med andre ord sige, at grupperne er låst med udgangspunkt i gruppefordelingen i 2012.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Appendiks 3: Pengeinstitutternes nøgletal 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Institutniveau					
Solvensprocent	14,30	17,84	17,90	20,08	22,08
Kernekapitalprocent	10,84	14,55	15,02	17,23	19,19
Årets egenkapitalforrentning før skat	-2,80	-6,54	1,69	1,42	3,03
Årets egenkapitalforrentning efter skat	-2,63	-6,53	0,67	0,74	1,67
Indtjening pr. omkostningskrone	0,92	0,86	1,04	1,04	1,10
Renterisiko	2,07	1,49	0,67	0,27	0,30
Udlån plus nedskrivninger herpå i forhold til indlån	137,80	123,56	124,80	113,91	106,55
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	82,78	163,41	160,23	127,64	170,41
Summen af store engagementer	90,39	45,62	46,79	32,45	16,28
Akkumuleret nedskrivningsprocent	1,58	3,30	3,86	3,59	3,84
Årets nedskrivningsprocent	0,98	2,24	1,41	1,08	1,22
Årets udlånsvækst	5,83	-12,78	-0,06	-6,87	-4,38
Udlån i forhold til egenkapital	9,58	8,19	7,63	6,65	6,44
Koncernniveau					
Solvensprocent	12,63	15,72	16,12	17,41	19,39
Kernekapitalprocent	9,35	12,65	13,39	14,84	16,65
Årets egenkapitalforrentning før skat	0,47	-2,75	2,25	2,25	3,60
Årets egenkapitalforrentning efter skat	-0,40	-3,79	0,57	1,15	1,60
Indtjening pr. omkostningskrone	1,01	0,94	1,05	1,06	1,12
Renterisiko	2,58	1,79	0,89	0,44	0,36
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	83,68	164,47	160,90	102,17	145,91
Summen af store engagementer	103,23	49,93	53,14	23,52	14,69
Akkumuleret nedskrivningsprocent	0,93	2,41	2,93	2,53	2,71
Årets nedskrivningsprocent	0,67	1,53	1,00	0,80	0,88
Årets udlånsvækst	5,87	-7,27	1,23	-3,96	0,80
Udlån i forhold til egenkapital	16,21	14,56	13,59	12,01	11,61

Anm.: Nøgletallene er beregnet på baggrund af de institutter, der eksisterede i de enkelte år.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

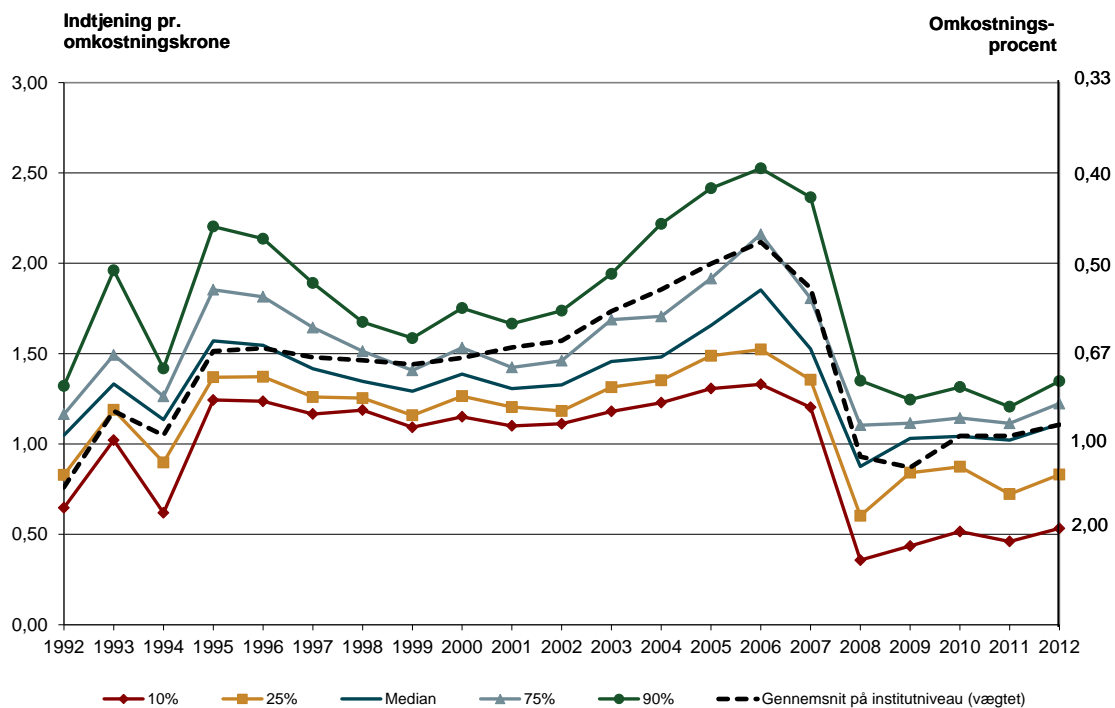
Appendiks 4: Pengeinstitutternes kapital og risikovægtede aktiver

Mio. kr.	Gruppe 1			Gruppe 2			Gruppe 3			Gruppe 4		
	2011	2012	Æn- dring	2011	2012	Æn- dring	2011	2012	Æn- dring	2011	2012	Æn- dring
Kernekapital	210.837	230.339	9,2%	33.034	28.419	-14,0%	29.935	26.500	-11,5%	374	598	59,9%
Basiskapital	248.534	267.734	7,7%	38.449	32.475	-15,5%	33.630	28.291	-15,9%	391	617	57,8%
Risikovægtede poster	1.220.171	1.131.633	-7,3%	242.760	195.391	-19,5%	176.113	160.105	-9,1%	1.424	1.662	16,7%
Balance	3.685.942	3.696.998	0,3%	355.009	326.453	-8,0%	233.813	218.172	-6,7%	2.073	2.404	16,0%
Kernekapitalprocent	17,32	20,34		12,69	14,76		16,31	16,38		25,32	42,55	
Solvensprocent	20,39	23,63		14,64	0,00		18,50	17,47		26,23	43,37	

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Appendiks 5: Nøgletalsspredning belyst ved fraktiler

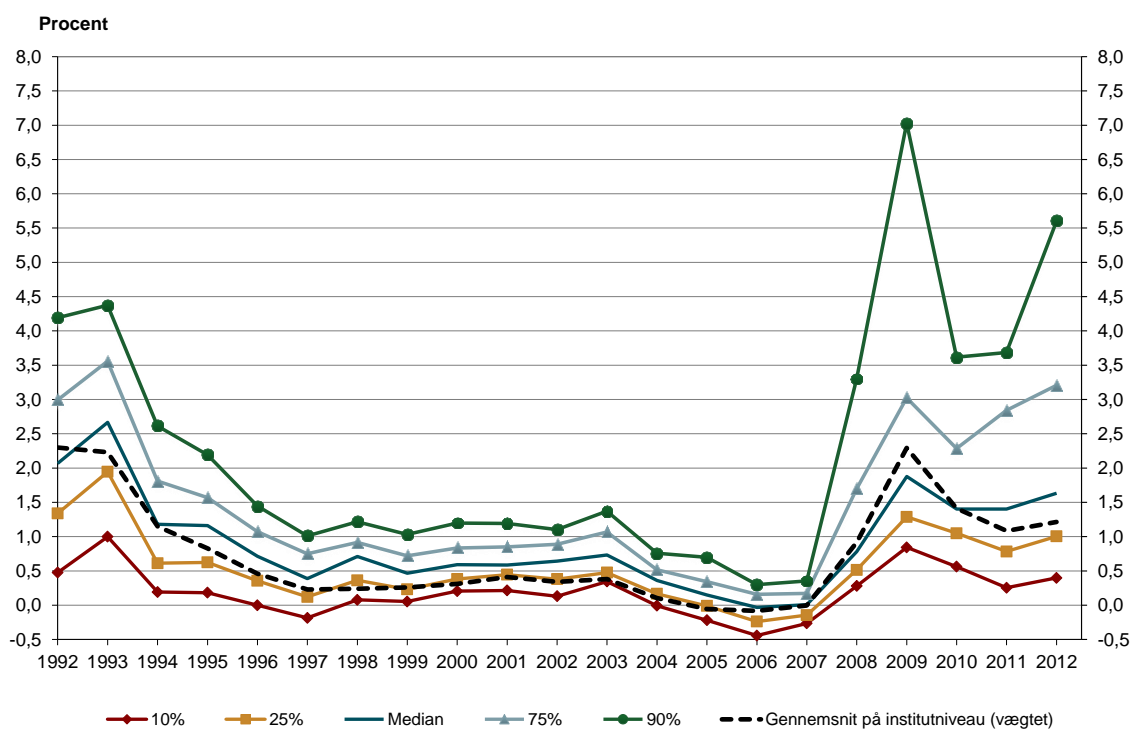
Figur A1: Indtjening pr. omkostningskrone 1992-2012

Anm.: Højre akse viser omkostningsprocenten, som er omkostningskroner pr. indtjent krone. Det er således de samme komponenter, der indgår i beregningen.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Figur A2: Årets nedskrivninger i pct. af udlån og garantier 1992-2012

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Appendiks 6: Størrelsesgruppering af gruppe 1-4 ultimo 2012

FT.nr. Navn	FT.nr. Navn	FT.nr. Navn
Gruppe 1 - Arb. kapital over 65 mia. kr.	Gruppe 3 (fortsat)	Gruppe 3 (fortsat)
2222 Nordea Bank Danmark A/S	6220 Vordingborg Bank A/S	9682 Nr. Nebel og Omegn, Sparekassen for
3000 Danske Bank A/S	6471 Grønlandsbanken, Aktieselskab	9684 Fanø Sparekasse
7858 Jyske Bank A/S	6482 BRFKredit Bank a/s	9686 Den Jyske Sparekasse
8079 Sydbank A/S	6520 Lollands Bank, Aktieselskab	9690 Vorbasse-Hejnsvig Sparekasse
8117 Nykredit Bank A/S	6771 Lægernes Pensionsbank A/S	9695 Saxo Privatbank A/S
5	6850 Vestfyns Bank A/S	9740 Frøs Herreds Sparekasse
Gruppe 2 - Arb. kapital over 12 mia. kr.	6860 Nordfyns Bank Aktieselskabet	9797 Broager Sparekasse
522 Sjælland, Sparekassen	6880 Totalbanken A/S	9827 Sparekassen Bredebro
681 Lolland A/S, Sparekassen	7230 Østjysk Bank A/S	9860 Folkesparekassen
1149 Saxo Bank A/S	7320 Djurslands Bank A/S	13080 Frørup Andelskasse
5301 Arbejdernes Landsbank, Aktieselskab	7440 Nørresundby Bank A/S	13290 Andelskassen Fælleskassen
5999 Danske Andelskassers Bank A/S	7500 Hvidbjerg Bank Aktieselskab	13330 Slagelse, Andelskassen J.A.K
7670 Ringkjøbing Landbobank, Aktieselskab	7570 PenSam Bank A/S	13460 Merkur, Den Almennyttige Andelskasse
7681 Alm. Brand Bank A/S	7780 Skjern Bank, Aktieselskabet	61
7730 Vestjysk Bank A/S	7890 Salling Bank A/S	Gruppe 4 - Arb. kapital under 250 mio. kr.
9335 Kronjylland, Sparekassen	7930 Kreditbanken A/S	544 Refsnæs Sparekasse
9380 Spar Nord Bank A/S	8099 Nordjyske Bank A/S	579 Sparekassen Den lille Bikube
10001 FIH Erhvervsbank A/S	8222 Banque Internationale à Luxembourg	800 Flemløse Sparekasse
11	8231 FIH Kapital Bank A/S	5125 Leasing Fyn Bank
Gruppe 3 - Arb. kapital over 250 mio. kr.	8269 Carnegie Bank A/S	6102 Landbrugets Finansieringsbank (LFB)
400 Lån og Spar Bank A/S	9044 Dronninglund Sparekasse	9358 Vistoft Sparekasse
537 Dragsholm Sparekasse	9070 Sparekassen Vendsyssel	9369 Søby-Skader-Halling Sparekasse
631 Kongsted Sparekasse	9090 Sparekassen Thy	9627 Ulfborg Sparekasse
755 Middelfart Sparekasse	9100 Fjordbank Mors af 2011 A/S	9629 Stadil Sparekasse
828 Sparekassen Faaborg A/S	9124 Sønderhå-Hørsted Sparekasse	9634 Borbjerg Sparekasse
844 Svendborg Sparekasse A/S	9133 Frøslev-Møllerup Sparekasse	9639 Fjaltring-Trans Sparekasse
847 Rise Spare- og Lånekasse	9135 Klim Sparekasse	13070 FASTER Andelskasse
1671 Basisbank A/S	9137 Ekspres Bank A/S	13100 Københavns Andelskasse
1693 Cantobank A/S	9212 Hals Sparekasse	13220 Andelskassen OLKOS
5201 Amagerbanken af 2011 A/S	9217 Himmerland A/S, Sparekassen	13240 Ebeltoft, Andelskassen J.A.K
6060 DiBa Bank A/S	9283 Langå Sparekasse	13350 Østervraa, J.A.K. Andelskassen
6140 Møns Bank, A/S	9312 Sparekassen Balling	13450 Funder Fælleskasse Andelskasse
6160 FS Bank A/S	9351 Hobro, Sparekassen	17
	9354 Rønde og Omegns Sparekasse	
	9388 Sparekassen Djursland	

Anm.: Den arbejdende kapital består af: Inlåen, udstedte obligationer m.v., efterstillede kapitalindskud og egenkapital.

Kilde: Finanstilsynet.

Fusioner og ophørte institutter i 2012**Ophørte institutter**

547 Arts Herred, Sparekassen for
644 Fanefjord Sparekasse
6070 Max Bank af 2011 A/S
6100 Skandinaviska Enskilda Banken A/S
7270 Aarhus Lokalbank Aktieselskab
7790 Vinderup Bank, A/S
7990 Tønder Bank A/S
9020 Sparekassen Hvetbo A/S
9116 Sparekassen Limfjorden
9121 Boddum-Ydby Sparekasse
9143 Hunstrup-Østerild Sparekasse
9144 Bank DNB A/S
9174 Farsø, Sparekassen
9228 Vokslev Sogns Spare- og Laanekasse
9260 Sparbank A/S
9261 Skals, Sparekassen i
9307 Spar Salling Sparekasse
9357 Helgenæs Sparekasse
9486 Sparekassen Østjylland
9486 Sparebank Østjylland af 2012 A/S
13370 J.A.K. Andelskassen Varde

Fortsættende institutter

537 Dragsholm Sparekasse
6140 Møns Bank, A/S
Ophørt
Ophørt
7730 Vestjysk Bank A/S
7890 Salling Bank A/S
8079 Sydbank A/S
9070 Sparekassen Vendsyssel
9070 Sparekassen Vendsyssel
9090 Thy, Sparekassen
9090 Sparekassen Thy
Ophørt
9686 Den Jyske Sparekasse
9217 Himmerland A/S, Sparekassen
9380 Spar Nord Bank A/S
9686 Den Jyske Sparekasse
9686 Den Jyske Sparekasse
9354 Rønde og Omegns Sparekasse
9335 Kronjylland, Sparekassen
Ophørt
9860 Folkesparekassen

Fusioner og ophørte institutter i 2013**Ophørte institutter**

631 Kongsted Sparekasse
681 Lolland A/S, Sparekassen
5201 Amagerbanken af 2011 A/S
9100 Fjordbank Mors af 2011 A/S
13240 Ebeltoft, Andelskassen J.A.K

Fortsættende institutter

6140 Møns Bank, A/S
7858 Jyske Bank A/S
Ophørt
Ophørt
9860 Folkesparekassen

Institutter overtaget af Finansiell Stabilitet i 2013

1693 Cantobank A/S

Nye institutter i 2013

Coop Bank

Kilde: Finanstilsynet.

Appendiks 7: SIFI

SIFI-institutter

Udvalget om Systemisk Vigtige Finansielle Institutter blev nedsat af Erhvervs- og vækstministeren i januar 2012 og fik til opgave at se nærmere på, hvilke kriterier der skal gælde for at blive udpeget som systemisk vigtigt finansielt institut (SIFI) i Danmark, hvilke krav der skal stilles til SIFler i Danmark, og hvordan SIFler, der måtte komme i vanskeligheder, skal krisehåndteres. SIFI-udvalget rapporterede 14. marts 2013.

Udvalgets anbefalinger:

Identifikation af SIFler

Følgende virksomheder er identificeret som SIFI'er:

- Danske Bank
- Nordea Bank Danmark
- Nykredit
- Jyske Bank
- Sydbank
- BRFkredit

Danske SIFler identificeres på koncernniveau på baggrund af størrelsen af balancen set i forhold til BNP, størrelsen af udlån set i forhold til sektorens samlede udlån og størrelsen af indlån set i forhold til sektorens samlede indlån. Identifikation som SIFI vil kræve, at blot én af indikatorerne er opfyldt. Der bør i forbindelse med identifikationen efter nøje overvejelse kunne inddrages et kvalitativt element.

I den forbindelse finder udvalget det særligt relevant at overveje at henstille, at DLR Kredit udpeges som SIFI på baggrund af en kvalitativ vurdering i lyset af instituttets store markedsandel inden for udlån til landbruget, som, under de aktuelle forhold for sektoren, vanskeligt vil kunne overtages af andre institutter.

Grænsen for identifikation sættes til 10 pct. på balanceindikatoren og 5 pct. på indikatorerne for udlån og indlån. Udpegning foretages af Finanstilsynet efter henstilling fra Det Systemiske Risikoråd, og udpegningen revurderes hvert år. Kreditinstitutter på Færøerne og i Grønland identificeres som SIFler på baggrund af samme kriterier og indikatorer som for kreditinstitutter i Danmark, men baseret på størrelsen af den lokale sektor og det lokale BNP samt eventuelt med andre grænseværdier.

Krav til SIFler

Kapitalkrav:

- Der fastsættes et SIFI-kapitalkrav, som med den anbefalede tilgang på nuværende tidspunkt vil være på 1-3,5 pct. af de risikovægtede poster afhængig af institutternes systemiskhed.
- Der er mulighed for at pålægge et højere krav end 3,5 pct., hvis institutterne bliver mere systemiske.
- SIFI-kapitalkravet opfyldes med egentlig kernekapital. Kapitalkravet fastsættes på konsolideret niveau og soloniveau. Kravet indføres indtil 2019.
- Der fastsættes krav om en krisehåndteringsbuffer bestående af gæld, der kan nedskrives eller konverteres, på 5 pct. af de risikovægtede poster. Kravet kan under visse omstændigheder delvist opfyldes med eksisterende hybridkapital og supplerende kapital. Krisehåndteringsbufferen skal etableres over en treårig periode startende fra 2020.

Genopretnings- og krisehåndteringsplaner:

- Der udarbejdes genopretnings- og krisehåndteringsplaner for danske SIFler.
- Genopretningsplaner udarbejdes af instituttet selv og godkendes af Finanstilsynet.
- Krisehåndteringsplaner udarbejdes af krisehåndteringsmyndigheden i tæt samarbejde med Finanstilsynet og Danmarks Nationalbank og med den inddragelse af institutterne, der vurderes nødvendig. Planerne opdateres årligt.
- Genopretningsplanen skal senest iværksættes, såfremt instituttet bryder SIFI-kapitalkravet. Yderligere indgrebsmuligheder bør kunne anvendes af Finanstilsynet, hvis instituttet kommer i konflikt med søjle II-kravet. Disse omfatter muligheden for at indkalde instituttets generalforsamling og for at udskifte direktion- eller bestyrelsesmedlemmer i instituttet. Krisehåndteringsplanen skal iværksættes, såfremt instituttet overgår til krisehåndtering.

Likviditetskrav:

- Det kortsigtede likviditetskrav (LCR) indføres hurtigere for SIFler, end EU-reglerne lægger op til, således at SIFler skal leve fuldt ud op til dette allerede fra 2015.
- Der stilles krav om mere stabil finansiering for SIFler fra 2014 med henblik på at sikre, at SIFlers afhængighed af meget kortsigtet finansiering mindskes.
- God selskabsledelse:
- De eksisterende egnethedskrav (fit & proper) udvides til også at gælde for SIFlernes ledende medarbejdere og ikke kun for bestyrelse og direktion. Der

fastsættes særlige krav til SIFlernes organisering og bemanning af risikostyringsfunktioner samt til SIFlernes it-systemer.

Styrket tilsyn:

- SIFler underlægges et styrket tilsyn, som i højere grad end i dag fokuserer på god selskabsledelse, løbende overvågning og dialog, modelrisiko og kapitalallokering, øget undersøgelsesaktivitet samt koncerninterne engagementer.

Krisehåndtering af SIFler:

- Der fastsættes en grænse for overgang til krisehåndtering for SIFler på 10,125 pct. modsat grænsen på 8 pct. for øvrige kreditinstitutter. Herudover kan Finanstilsynet beslutte, at et institut skal overgå til krisehåndtering, hvis det ikke længere vurderes at være levedygtigt.
- Der etableres en krisehåndteringsmyndighed med ansvaret for krisehåndtering af danske SIFler. Det bør afdækkes, hvordan en krisehåndteringsmyndighed mest hensigtsmæssigt kan organiseres, herunder om denne rolle kan tildeles en eksisterende institution, fx Finansiell Stabilitet A/S.
- Der gives mulighed for tvangsmæssig anvendelse af krisehåndteringsværktøjerne modsat de nuværende frivillige ordninger.
- Der indføres alternative krisehåndteringsværktøjer i form af muligheden for:
 - Etablering af bridgebank,
 - Salg af aktiver,
 - Gældsnedskrivning,
 - Gældskonvertering.
- Der etableres en stabilitetsfond, som opbygges fra 2020 og frem. Der bør i forbindelse med etablering af fonden tages hensyn til den internationale udvikling på området.